

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ

fincontrolnew.com.ua

Видається за інформаційної підтримки Державної аудиторської служби України

ДЕРЖАВНИЙ ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

3 (206)
березень
2023

ЗАСНОВНИК І ВИДАВЕЦЬ:

Державне підприємство «Державне управління комплексного забезпечення» Співзасновники: Університет державної фіскальної служби України, Київський національний торговельно-економічний університет, Державний навчальний заклад «Криворізький національний університет»

СКЛАД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО ЖУРНАЛУ «ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛЬ»

Шкуропат Олександр Григорович — заступник Голови Держаудитслужби, кандидат економічних наук

Волянський Ігор Романович — директор Департаменту стратегічного планування, звітності та координації здійснення державного фінансового контролю Держаудитслужби

Антонова Світлана Петрівна — начальник Управління інформації та комунікацій з громадськістю, розгляду звернень громадян Держаудитслужби

Брадул Олександр Михайлович — декан факультету економіки та управління бізнесом Криворізького національного університету, доктор економічних наук, професор

Кашубіна Юлія Богданівна — проректор з науково-педагогічної та виховної роботи Криворізького національного університету, кандидат економічних наук, доцент

Коваленко Юлія Михайлівна — професор кафедри фінансових ринків Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор

Котляревський Ярослав Вікторович — радник заступника Міністра фінансів України, доктор економічних наук, професор

Любкіна Олена Вікторівна — заступник декана з навчально-методичної роботи економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, доцент

Лютий Ігор Олексійович — завідувач кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України

Мельников Олександр Валерійович — головний редактор Всеукраїнського науково-практичного журналу «Фінансовий контроль», доктор економічних наук

Мігус Ірина Петрівна — проректор з наукової роботи Університету «КРОК», доктор економічних наук, професор

Рибак Сергій Олександрович — докторант Пряшівського університету в Пряшеві, доктор економічних наук, доцент

Рижаків Дмитро Андрійович — професор кафедри менеджменту в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури, доктор економічних наук, доцент

Рожко Олександр Дмитрович — проректор з науково-педагогічної роботи (перспективний розвиток) Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України

Рудніцька Руслана Михайлівна — співкерівник українсько-голландського проєкту двосторонньої співпраці Міністерств фінансів України та Нідерландів «Сприяння впровадженню державного внутрішнього фінансового контролю в Україні», кандидат економічних наук

Ткаченко Наталія Володимирівна — директор Інституту післядипломної освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка, доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України

Турило Анатолій Михайлович — доцент кафедри фінансів суб'єктів господарювання та інноваційного розвитку Криворізького національного університету, доктор економічних наук

Хаджинова Світлана — заступник директора Центру паперової промисловості та поліграфії Лодзинського технічного університету, доктор хабілітований, інженер

Чугунов Ігор Якович — завідувач кафедри фінансів Київського національного торговельно-економічного університету, доктор економічних наук, професор

Шахно Альона Юрївна — завідувач кафедри економіки, організації та управління підприємствами Криворізького національного університету, доктор економічних наук, доцент

Шевчук Олег Анатолійович — перший проректор з навчально-методичної та виховної роботи Університету державної фіскальної служби України, доктор економічних наук, професор

Штангрет Андрій Михайлович — завідувач кафедри фінансово-економічної безпеки, обліку і оподаткування Української академії друкарства, доктор економічних наук, професор

Шубалий Олександр Михайлович — завідувач кафедри економіки Луцького національного технічного університету, доктор економічних наук, професор

Явор Мартін — директор Центру неперервного та компетентного моделювання Пряшівського університету в Пряшеві, доктор філософії (PhD), доцент

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Головний редактор — Олександр Мельников

Дизайн і художнє оформлення — Юлія Попова

Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець.
Відповідальність за достовірність фактів, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій. Редакція може не поділяти погляду автора та залишає за собою право на скорочення і редагування текстів

Редакція журналу «Фінансовий контроль»:
м. Київ, вул. Малинська, 4а, корп. Лабораторний 01-4
Тел.: (067) 236 62 07
E-mail: dficontrol@ukr.net www.fincontrolnew.com.ua

ЗМІСТ НОМЕРА

У ФОКУСІ ПЕРЕВІРКИ

ЧОМУ У ПрАТ «ЗАПОРІЗЬКИЙ
ЕЛЕКТРОВОЗОРЕМОНТНИЙ
ЗАВОД» ВІДДАЮТЬ ПЕРЕВАГУ
ПІДРЯДНИКАМ,
ВТРАЧАЮЧИ МІЛЬЙОНИ ГРИВЕНЬ?4

КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

ЧОМУ ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
ВОДОКАНАЛ — ПОСТІЙНО
ЗБИТКОВЕ ПІДПРИЄМСТВО?.....5

АКТУАЛЬНА ТЕМА

ПОПОВНЕННЯ
СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ
КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА:
РЕАЛЬНА ДОПОМОГА
ЧИ ВЕДМЕЖА ПОСЛУГА?.....9

ТРАНСПОРТ

НОВІ УЖГОРОДСЬКІ
АВТОБУСИ
НЕ ВИРІШУЮТЬ СТАРІ ПРОБЛЕМИ13

АКТУАЛЬНА ТЕМА

ФІНАНСОВІ ПЛАНИ ДЕРЖАВНИХ
ПІДПРИЄМСТВ:
ВНЕСЕНІ ЗМІНИ ПІД ЧАС
ДІЇ ВОЄННОГО СТА НУ18

У ФОКУСІ ПЕРЕВІРКИ

ДЕРЕВИНА, ЯКА ГНІЄ У ЛІСІ,
АБО ПРОДАЄТЬСЯ ДЕШЕВШЕ,
НІЖ КОШТУЄ.....21

КОРИСНО ЗНАТИ

ПОВ'ЯЗА НІ ОСОБИ
В ЗА КУПІВЛЯХ23

ВИЩА ОСВІТА

БЕЗПІДСТАВНА ПОДВІЙНА ОПЛАТА ПРАЦІ,
НЕДООТРИМАНІ ДОХОДИ ЗА НАДАНЕ
В ОРЕНДУ МАЙНО І ЗЕМЛЯ ЗА БЕЗЦІНЬ.....25

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ

ОСОБЛИВОСТІ ОРЕНДИ
КОМУНАЛЬНОГО МАЙНА
У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТА НУ.....30

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ

КРАПЛИНА КРОВІ —
РЯТУЄ ЖИТТЯ!.....34

КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

ЯКУ ВОДУ СПОЖИВАЛИ
У БЕРДИЧЕВІ36

АКТУАЛЬНА ТЕМА

МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ
В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТА НУ40

У ФОКУСІ ПЕРЕВІРКИ

ЯК УЧИЛИЩЕ НА КІРОВОГРАДЩИНІ
ВТРАТ ІЛО МІЛЬЙОНИ ГРИВЕНЬ?44

ДЕРЖАВНА КАНЦЕЛЯРІЯ

УРЯДОВИЙ БЮЛЕТЕНЬ47

ЧОМУ У ПрАТ «ЗАПОРІЗЬКИЙ ЕЛЕКТРОВОЗРЕМОНТНИЙ ЗАВОД» ВІДДАЮТЬ ПЕРЕВАГУ ПІДРЯДНИКАМ, ВТРАЧАЮЧИ МІЛЬЙОНИ ГРИВЕНЬ?

ПрАТ «Запорізький електро-возоремонтний завод» — підприємство специфічне. Якщо йде мова про ремонт електро-возів чи іншого рухомого майна АТ «Українська залізниця», то зробити зварювальні чи інші роботи можна лише на підприємстві. Адже всі ми розуміємо: електро-воз не відгониш у гараж чи на інше підприємство. До того ж завод, що знаходиться під посиленою охороною: стороннім вхід заборонено, за необхідності виключно за перепустками.

А тепер уявімо собі таку ситуацію: на підприємство, де ремонтують рухомий склад залізниць, впродовж кількох років щодня заходять і виходять десятки сторонніх осіб, а їх впригуп не бачить охорона. Скажете, то все байки, такого не може бути. А от аудиторам Управління Східного офісу Держаудитслужби в Запорізькій області, які проводили аудит, а потім ревізію окремих питань фінансово-господарської діяльності на цьому підприємстві, прагнули довести, що впродовж 2020–2022 років у ПрАТ «Запорізький електро-возоремонтний завод» працювали зварювальники та координатори зварювальних робіт з двох товариств з обмеженою відповідальністю та виконували ремонтні робо-

ти. Перевіряючим надали первинні документи, 18 актів виконаних робіт на суму 4,2 млн грн: все скріплено печатками, є підписи відповідальних осіб. Називається, комар носа не підточить. Та тільки пазл не склався, коли аудиторів провели зустрічні звірки у підрядників, почали перевірку з найпростішого: перетин і виїзд з території заводу підрядників. І тут виявилася нестиківка: робітники фірм не мали перепусток, не заходили і не заїжджали на територію підприємства. Тож цей факт говорить сам за себе: до ремонтних робіт у ПрАТ «Запорізький електро-возоремонтний завод» підрядники ніякого відношення не мають.

КОЛИ ПІДПРИЄМСТВО «НЕ ДОВІРЯЄ» ВЛАСНИМ СПЕЦІАЛІСТАМ

Це питання виникло у запорізьких аудиторів, коли під час проведення державного фінансового аудиту вони дослідили той факт, що на заводі полюбують залучати до ремонтних робіт підрядні фірми, маючи в арсеналі власних кваліфікованих спеціалістів.

У ході аудиту було встановлено, що протягом трьох останніх років запорізькі електро-возоремонтники уклали договори з

трьома товариствами на ремонт кузовів, візків електро-возів та тепловозів. Виконавцями були залучені спеціалісти-зварювальники та координатори зварювальних робіт з комерційних фірм, в той час як на підприємстві працюють в середньому 1700 осіб і в штаті є зварювальники, є робочі цехи та обладнання. До того ж дослідженням встановлено, що зварювальники підприємства проходили атестацію на відповідність на залізничному транспорті, зварювання та наплавлення. Виходить, своїм «не довірили», найняли сторонніх, сплативши їм понад 22 млн гривень.

Аудиторів також встановили, що акціонер АТ «Українська залізниця» фінансові плани ПрАТ «Запорізький електро-возоремонтний завод» на 2018–2021 роки затверджувало не в терміни передбачені законодавством, а фінансовий план на 2022 рік взагалі не затвердило, та це не завадило підприємству провести фінансово-господарські операції на суму 268 тис. гривень.

АКТИВИ ВТРАЧАЮТЬСЯ, ГРОШІ ПІДПРИЄМСТВА — НА ВІТЕР

Під час заходу державного фінансового контролю вста-

новлено, що у підприємства на облік є електродвигун, амперметри, вольтметри, мазут, пристрій розпалювання, регулятор тиску, корпус щіткотримача та інші товарно-матеріальні цінності на суму 1,2 млн грн, які понад 4 роки не використовувалися. Є вірогідність, що ці активи можуть бути втрачені.

Аудитори також встановили, що вартість діодів та тиристорів, які придбало підприємство у фірм-посередників на більш ніж півмільйона гривень, перевищує вартість ціни заводу-виробника ТОВ «Елемент Перетворювач». До того ж приймалися неефективні управлінські рішення, що призвели до додаткових витрат. На складах вже було 35 одиниць діодів, та незважаючи на це, докупили ще 7.

На час проведення аудиту було встановлено, що вартість застарілих капітальних інвес-

тицій (проектна документація, влаштування системи опалення ТОВ «Котлогаз», проектування системи відеонагляду та системи контролю з доступом і обліку робочого часу та проектні роботи «По влаштуванню котельної на твердому паливі, потужністю 250 кВт»), реалізація яких на теперішній час не доцільна та проведення яких у майбутньому не відбудеться, становить 229 тис. грн, що призвело до вилучення з обігу коштів ПрАТ «Запорізький електровозоремонтний завод» та створює ризики неефективного використання коштів у разі не проведення робіт, передбачених проектами.

Виникли в аудиторів питання стосовно того, чому заводчани прийняли у підрядників виконані будівельні роботи, які... фактично відсутні. До того ж ті, хто підписував акти

«виконаних» робіт погодилися й з тим, що ці обсяги «виконані» ще із завищенням на суму понад 107 тис. грн.

Крапка у заходах державного фінансового контролю доповки ще не поставлена, слово за правоохоронними органами, куди направлено матеріали аудиту та ревізії.

Геннадій Ващенко,
начальник Управління
Східного офісу
Держаудитслужби
в Запорізькій області

Володимир Гончар,
начальник відділу контролю
у галузі промисловості,
енергетики, транспорту
та фінансових послуг
Управління Східного офісу
Держаудитслужби
в Запорізькій області

КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

ЧОМУ ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ВОДОКАНАЛ – ПОСТІЙНО ЗБИТКОВЕ ПІДПРИЄМСТВО?

Водопостачання є життєво важливою сферою, яка забезпечує населення водою для пиття і господарських потреб, а підприємствам дозволяє здійснювати необхідні виробничо-технологічні процеси.

Комунальні організації, які займаються водопостачанням,

зазвичай створюються у формі підприємств, що має на меті забезпечити ефективність їх діяльності, самоокупність, а звідси і самодостатність у виконанні функцій водопостачання.

Однак, наразі, типовою є ситуація, коли підприємства водопостачання «сидять на голці»

постійного бюджетного фінансування, яке покриває величезні збитки від діяльності таких підприємств.

Давайте спробуємо розібратися у причинах такої ситуації на прикладі комунального підприємства «Чернівціводоканал», аудит та ревізію якого

провели фахівці Управлінням Західного офісу Держаудитслужби в Чернівецькій області.

У якості джерела централізованого водопостачання це підприємство використовує поверхневий забір за 44,5 км. від м. Чернівців з р. Дністер, частка якого складає 85%, та п'ять підземних водозаборів, облаштованих в поймі р. Прут, на які припадає 15% водозабору. На підприємстві трудяться 645 працівників, які забезпечують водопостачанням 68 тис. споживачів.

СУМНА ЗБИТКОВА СТАБІЛЬНІСТЬ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Незважаючи на значну фінансову підтримку з міського бюджету протягом досліджуваного періоду фінансовим результатом діяльності підприємства були значні збитки.

Так, за результатами своєї діяльності підприємство отримало збитків загалом на 160 млн грн, у т. ч. у 2019 році —

77,5 млн. грн., у 2020 — 11,1, у 2021 — 45,7 і за I півріччя 2022-го — 25,7 млн. грн.

Фінансова підтримка з міського бюджету у досліджуваному періоді склала 117,2 млн. грн. Крім цього, у вигляді внесків до статутного капіталу з міського бюджету отримувало фінансових вливань загалом на 160,6 млн грн.

Власних доходів підприємством було зароблено на 686,1 млн. грн., з них 544,1 млн. грн. або 79% від реалізації основних видів послуг (водопостачання і водовідведення), та 142,0 млн. грн. або 21% — від інших неліцензійних видів діяльності (підключення до мереж водопостачання, перевірка лічильників, технічне обслуговування фондів та бюветів, пеня, тощо).

За цей же період підприємством проведено витрат на 845,9 млн. грн., в тому числі собівартість реалізації основного виду послуг з водопостачання та водовідведення склала 704,6 млн. грн. або 84% від загальної суми витрат.

Отже, як бачимо, діяльність підприємства майже на третину була профінансована за рахунок Чернівецького міського бюджету.

ПОНАДНОРМАТИВНІ ВТРАТИ ВОДИ — ПОДВІЙНИЙ УДАР ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА

Як встановлено аудиторським дослідженням, найбільший негативний вплив на фінансовий результат діяльності підприємства чинить наявність значних понаднормативних втрат та витрат. Якщо затверджений норматив витрат та втрат води в мережах становив близько 42%, то фактичне значення цього показника коливалося від 64 до 66%. Саме такою є різниця між забороною підприємством з різних джерел водою та тим обсягом, що в кінцевому рахунку надходить до споживачів.

На підняття та очищення води, що понаднормативно втрачається в мережах і не доставляється до споживача, підприємством понесено непродуктивні витрати загалом на 69,0 млн грн.

Проте, негативний вплив понаднормативних витрат на діяльність підприємства не обмежується лише цими витратами.

Справа в тому, що наявність понаднормативних втрат води призводить до збільшення прогнозного обсягу реалізації води, що враховується при розрахунку тарифів, та відповідно спричиняє зменшення розміру

тарифу за один кубічний метр водопостачання та водовідведення. Так, розмір тарифу, що пропонується для затвердження розраховується як сума усіх планових витрат поділена на прогнозний обсяг реалізації послуг з водопостачання (водовідведення). У свою чергу прогнозний обсяг реалізації розраховується шляхом зменшення обсягу фактично піднятої за попередній звітний період води на норматив втрат води в мережах. Через те, що фактичні втрати води перевищуються нормативні, прогнозний обсяг реалізації завжди є більшим, ніж фактичний. Як наслідок, планові витрати діляться на більший прогнозний обсяг реалізації води, що спричиняє зменшення розміру тарифу в розрахунку на 1 куб. м. води.

Внаслідок цього впродовж 2019–2021 і I півріччя 2022 року підприємством недоотримано доходів в сумі 199,9 млн. грн.

НЕНАЛЕЖНИЙ СТАН МЕРЕЖ — ПРОБЛЕМА «З БОРОДОЮ»

Проблема понаднормативних витрат виникла на підприємстві не вчора. Ця ситуація є наслідком незабезпеченням впродовж багатьох років підтримання водопровідних мереж у належному стані.

Водопровідні мережі експлуатуються підприємством не один десяток років та станом на 30.06.2022 року загальною їх зношеність склала 57 %. Із 100 % зносом обліковуються

303 од. (більше половини облікової кількості водопровідних мереж) та із зносом від 70 до 99,9% — 208 од. або 35%.

Не останню роль в цьому відіграє неповне виконання підприємством заходів інвестиційних програм. Так, підприємством не профінансовано та не освоєно заходи інвестиційної програми на 2019 рік в сумі 1,8 млн грн. або 26,4% та у 2020 році — в сумі 2,0 млн грн. або 22,5%.

При цьому, передбачені в установлених тарифах для виконання інвестиційних програм кошти в загальній сумі 1,3 тис. грн. у 2019–2020 роках підприємством використано на заходи, не передбачені інвестиційними програмами.

Необхідність кардинального оновлення водопровідних мереж є очевидною вже давно. З цією метою у 2015 році між Кабінетом Міністрів України, КП «Чернівціводоканал» та банком KfW укладено Кредитну та Проектну угоди для виконання реконструкції системи водопостачання у м. Чернівці на суму 17 млн євро. Проте, виконання цих угод відбувається незадовільно і навіть спричиняє додаткові непродуктивні витрати.

Зокрема, несвоєчасне виконання умов кредитної угоди призвело до понесення у 2021–2022 роках додаткових витрат бюджетних коштів в сумі 10,1 млн грн на оплату за невикористані з 2015 по 2022 роки суми кредитних ресурсів, сплату відсотків за користування кредитом та страхових сум на 0,5 млн грн.

НЕ КОНТРОЛЮЄШ СТАН РОЗРАХУНКІВ — ВТРАЧАЄШ ДОХОДИ

Інша проблема, з якою стикається підприємство — несвоєчасний та неповний розрахунок споживачів за послуги з водопостачання та водовідведення, що істотно погіршує фінансове становище підприємства.

Обсяг дебіторської заборгованості споживачів перед підприємством зростає з кожним роком. Зокрема, якщо на початок 2019 року дебіторська заборгованість складала 33,8 млн грн., то на початок 2022 року вже 47,3 млн грн. Протягом 2022 року дебіторська заборгованість зростає ще на 17,5 млн грн., сягнувши загалом 64,8 млн грн.

При цьому, підприємством втрачено можливість стягнення частини цієї заборгованості.

Так, внаслідок не проведення підприємством претензійно-позовної роботи із боржниками — юридичними (24 абоненти) та фізичними (640 абонентів) по розрахунках за послуги з водопостачання та водовідведення, пропущено термін позовної давності, що до стягнення заборгованості та втрачено можливість стягнення боргів за спожиті послуги загалом на 3,7 млн грн.

Також, підприємством втрачено можливість отримати доходи щонайменше в сумі 178,9 тис. грн. через незастосування штрафних санкцій до боржників.

Недоотримання доходів спричинило неспроможність підприємства своєчасно виконувати свої грошові зобов'язання та, як наслідок, призвело до застосування до нього фінансово-господарських санкцій — впродовж досліджуваного періоду непродуктивно витрачено на сплату таких санкцій 1,2 млн грн.

МІЛЬЙОНИ, ЗАЙВО СПЛАЧЕНІ ЗА ЕНЕРГОРЕСУРСИ

Не дивно, що в таких умовах підприємство мало великі суми боргів — кредиторська заборгованість, яка дещо зменшувалася у 2019–2020 роках (з 71,5 до 56,9 млн грн.), у 2021 року знову почала зростати сягнувши 64,9 млн грн. у жовтні 2022 року.

Значна частина цих зобов'язань (від 50 до 74%) припадала на заборгованість по розрахунках за електроенергію.

При цьому, сума цих зобов'язань могла би бути суттєво меншою. Ще у липні 2018 року для економії витрат на електроенергію було придбано частотний перетворювач. Однак, в експлуатацію його ввели лише у вересні 2021 року. Таке зволікання довжиною більш як у 2 роки не дозволило підприємству зекономити на оплаті за електроенергію щонайменше 3,1 млн гривень.

Та ще більшу суму підприємство зайво сплатило за електроенергію через необґрунтоване збільшення договірної ціни на її закупівлю. Всупереч

вимогам Закону України «Про публічні закупівлі» без документального підтвердження коливання ціни на ринку за договорами постачання електричної енергії неодноразово безпідставно збільшувалася вартість 1 кВт електроенергії, внаслідок чого протягом 2019–2020 і I кварталу 2021 року підприємством зайво витрачено 17,4 млн грн.

Аналогічно, через безпідставне збільшення ціни, підприємством у 2020 році понесено зайві витрати у сумі 294,2 тис. грн. на придбання пального та у сумі 25,9 тис. грн. на природний газ.

НЕЕФЕКТИВНЕ ВИТРАЧАННЯ КОШТІВ — НЕПРИПУСТИМА РОЗКІШ ДЛЯ ЗБИТКОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

М'яко кажучи «невдало» підприємство витратило ще 3,0 млн. грн. не отримавши при цьому жодного економічного ефекту.

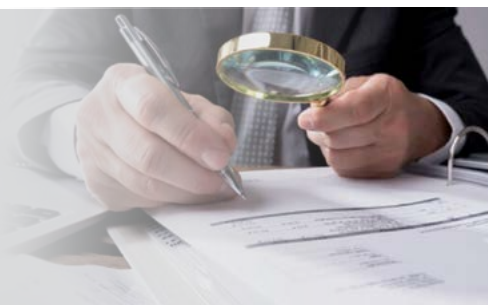
Так, підприємством вилучено з обігу кошти на придбання майна, яке тривалий час не використовується на суму 1,2 млн грн., витрачено 1,4 млн грн. на виготовлення проектно-кошторисної документації, роботи за якими не виконувалися, більш як 0,3 млн грн. оплачено за пристрої GPS та послуг з моніторингу, які фактично не використовувалися у діяльність підприємства.

Не все гаразд було і з обліком майна підприємства — на балансі не обліковувалося будівель загальною вартістю 13,3 млн грн. Крім того, не забезпечено державну реєстрацію речових прав на 3 земельні ділянки площею понад 37 га на 1,3 млн грн., які були надані підприємству у постійне користування.

Отже, як бачимо, попри складну ситуацію з матеріальною базою КП «Чернівціводоканал» має чимало резервів для підвищення ефективності власної діяльності. Передусім це забезпечення своєчасного освоєння коштів кредитної угоди на реконструкцію системи водопостачання; недопущення спрямування на інші цілі коштів, що призначені для виконання інвестиційної програми; належний контроль за станом розрахунків, недопущення безпідставного збільшення ціни на енергоресурси та уникнення непродуктивних і непершочергових витрат. За умови використання цих можливостей, підприємство здатне поступово позбутися образу «чорної діри» для коштів міського бюджету.

Павло Перенічка,
начальник Управління
Західного офісу
Держаудитслужби
в Чернівецькій області

ПОПОВНЕННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА: РЕАЛЬНА ДОПОМОГА ЧИ ВЕДМЕЖА ПОСЛУГА?

Одним із найважливіших завдань будь-якого органу місцевого самоврядування є забезпечення комфортного проживання його мешканців, раціональне використання рухомого й нерухомого майна, земельних ділянок, грошових коштів та інших ресурсів, що перебувають у комунальній власності.

Для виконання цих завдань орган місцевого самоврядування ухвалює рішення про створення мережі відповідних комунальних підприємств, які користуючись майном територіальної громади будуть дотримуватись законодавчих норм та використовуватимуть комунальне майно і кошти належно, цільово, економно, у визначених законодавством України межах.

Комунальних підприємств у Львові дуже багато. Одні відповідають за благоустрій міста, інші — за перевезення, треті — за надання комунальних послуг тощо. Усі вони провадять господарську діяльність, використовуючи майно громади і мають при цьому право провадити комерційну діяльність.

Результатом такої діяльності в установчих документах задекларовано одержання під-

приємствами прибутку, частка якого мала б потрапити до місцевого бюджету.

На жаль, динаміка показників фінансового стану підприємств відображає загрозливі тенденції до збільшення їх збитковості, скорочення прибутковості послуг, підвищення обсягів дебіторської та кредиторської заборгованості.

Проблеми, які існують у комунальному господарстві, стосуються кожного мешканця громади, і певною мірою обумовлені недосконалістю управління комунальними підприємствами, низькою якістю надання комунальних послуг, неефективністю їх діяльності, недостатнім фінансовим забезпеченням та багатьма іншими чинниками, що істотно впливає на рівень якості життя населення.

Проведений під час контрольних заходів аналіз діяльності комунальних підприємств, створених Львівською міською радою, часто викликає в аудиторів питання щодо доцільності функціонування окремих із них.

Не заробляючи власних коштів, а фактично утримуючись коштом громади, ці підприємства дублюють функції

інших виконавчих органів державної та місцевої влади, використовуючи бюджетні кошти неефективно, а іноді й незаконно.

Так, під час контрольних заходів фахівці Західного офісу Держаудитслужби неодноразово виявляли випадки, коли кошти, виділені з фонду розвитку міського бюджету на поповнення статутного капіталу того чи іншого комунального підприємства, фактично були використані не на заходи які б сприяли розвитку такого підприємства, а на виплату заробітної плати працівникам, оплату вартості наданих послуг за цивільно-правовими договорами, інші поточні потреби.

Натомість, вклавши кошти статутних внесків у придбання потрібних для діяльності машин, механізмів, програмного забезпечення, провівши капітальний ремонт або реконструкцію існуючих основних засобів, підприємство, а відповідно і громада міста, отримали б активи, які тривалий час можна використовувати, надаючи послуги населенню. І навіть при ліквідації підприємства активи можна реалізувати чи передати іншому комунальному підприємству.

Маємо, наприклад, у Львові при міській раді ЛКП «Муниципальна варта». Минулого року під час державного фінансового аудиту діяльності та ревізії окремих питань фінансово-господарської діяльності цього підприємства аудиторів встановили, що з міського бюджету Львова на поповнення статутного капіталу підприємство протягом 2018–2021 років отримало 201,2 млн грн. І близько 90% цих коштів використано на виплату заробітної плати працівникам підприємства та оплату вартості наданих послуг за цивільно-правовими договорами.

Цікаво, що це суперечить вимогам документів самої Львівської міської ради, зокрема Програми здійснення Львівською міською радою внесків до статутних капіталів комунальних підприємств, установ та організацій у 2017–2021 роках, затвердженій ухвалою Львівської міської ради від 26.12.2016 №1356 (з врахуванням змін, внесених ухвалою від 23.12.2021 №1801, далі — Програма). Адже Програмою чітко визначено, що кошти, отримані суб'єктом господарювання як внески до статутного капіталу, використовуються ним на придбання техніки та обладнання для виконання аварійних і невідкладних робіт, усунення наслідків надзвичайних ситуацій; оновлення виробничих потужностей та інші капітальні видатки.

Більше того, це суперечить вимогам ст.4 Закону України

«Про оплату праці», оскільки джерелом коштів на оплату праці працівників госпрозрахункових підприємств мають бути кошти, одержані внаслідок їх господарської діяльності. Таким чином, внаслідок вищевказаних неефективних управлінських рішень керівництва підприємства непродуктивно витрачено 183,2 млн грн.

ЛКП «Муниципальна варта» на виконання ухвал Львівської міської ради надавало послуги з охорони комунальних об'єктів Львівської міської ради, а відшкодування витрат на ці послуги отримувало від управління безпеки міста Львівської міської ради (далі — ЛМР), департаменту міської мобільності та вуличної інфраструктури з бюджету розвитку м. Львова (Львівської міської територіальної громади) на розрахунковий рахунок, знову ж таки, як внески у статутний капітал ЛКП «Муниципальна варта», причому в значно більших розмірах ніж передбачено ухвалами про охорону об'єктів і без визначення конкретної суми фінансування по кожному об'єкту окремо. Це позбавило можливості проконтролювати напрямки та обсяги використання коштів не лише контролюючими органами, а й Львівською міською радою.

Окрім цього, аудиторам не представлено документів, які би підтверджували факти здійснення підприємством охорони громадського порядку та безпеки на загальну суму 112,7 млн грн. Це викликає

сумніви, чи взагалі підприємство у 2018–2020 роках надавало такі послуги.

Всупереч вимогам Закону України «Про охоронну діяльність» та Постанови КМУ «Про затвердження Ліцензійних умов охоронної діяльності» підприємство уклало цивільно-правові договори з фізичними особами на надання послуг з охорони на загальну суму майже 6,3 млн грн. І це не зважаючи на те, що відповідно до вимог законодавства охоронці повинні входити до штату суб'єкта охоронної діяльності, а послуги, передбачені договорами, належать до посадових обов'язків штатних працівників підприємства. До аудиту не надано документів, які би підтверджували кваліфікацію фізичних осіб, з якими було укладено такі договори. В представлених актах наданих послуг не зазначено ні кількості наданих послуг, ні самих об'єктів охорони. Крім цього, у ЛКП «Муниципальна варта» був відсутній транспорт реагування, який відповідає встановленим законодавством вимогам.

Згадані вище понад 200 млн грн, направлені із міського бюджету Львова, жодним чином не покращили фінансового стану підприємства, не зросла і вартість його активів. ЛКП «Муниципальна варта» протягом усього досліджуваного періоду було збитковим (2018 рік — збиток майже 31 млн грн; 2019 — 49,1; 2020 — 56,3; 2021 — 55,8 млн грн), а вартість його активів навіть дещо зменшилась (на початку 2018 року

вона становила 25 млн грн, у 2021 — 24,3 млн грн).

Отже, постійне вливання коштів у ЛКП «Муніципальна варта» на поповнення статутного капіталу (фактично — на виплату зарплати, тобто «проїдання») не дало жодного економічного ефекту. Якщо врахувати, що функції, які виконує ЛКП «Муніципальна варта», в частині забезпечення правопорядку, охорони прав, свобод громадян дублюються з функціями правоохоронних органів, то виникає сумнів не лише у доцільності витрачання коштів на це підприємство, а й у доцільності його існування.

Якби міська рада надавала додаткове фінансування ЛКП «Муніципальна варта» не шляхом поповнення статутного капіталу, а через механізм фінансової підтримки, очевидно зменшилась би збитковість підприємства і, відповідно, поліпшився би його фінансовий результат.

Цікаво, що залучення обігових коштів за рахунок ресурсів, спрямованих на поповнення статутного капіталу, дає змогу уникнути поточного контролю за законністю їх використання.

Якби головний розпорядник бюджетних коштів своєчасно включив згадане вище комунальне підприємство до мережі одержувачів бюджетних коштів, довелось би погоджувати відповідні плани використання бюджетних коштів, надавати обґрунтовані розрахунки щодо проведення видатків і загалом ці підпри-

ємства потрапили би під додатковий поточний контроль з боку органів держказначейства і не було б використання бюджетних коштів на цілі, що не відповідають напрямам їх використання.

Але ж надання міською радою коштів на поповнення статутного капіталу з одночасним заплушенням очей на цілі і спосіб їх витрачання стає комунальному підприємству не допомогою, а ведмежою послугою. Адже скеровані на поповнення статутного капіталу кошти не призводять до зростання вартості його активів, як було би, якщо би за отримані кошти було придбано обладнання, устаткування, відремонтовано машини, приміщення тощо. Як наслідок, зростає збитковість підприємства.

До речі, схожі приклади нераціонального витрачання коштів, спрямованих на поповнення статутного капіталу, можна навести і за результатами контрольних заходів, проведених минулого року на інших комунальних підприємствах міста, де кошти, отримані з бюджету міста для поповнення статутного капіталу, витрачено на виплату заробітної плати та сплату ЄСВ: ЛКП «Львівелектротранс», ЛКП «Ратуша-сервіс», ЛКП «Господар», ЛКП «Рембуд» тощо.

Отримуючи від громади «дармові кошти» керівники підприємства не докладали зусиль для поліпшення фінансового стану підприємства чи економії ресурсів, а радше навпаки.

Наприклад, на умовах фінансового лізингу було придбано три евакуатори, внаслідок чого лізингодавцю додатково сплачено 2,2 млн грн. Вказані евакуатори придбані без конкурсного відбору в системі ProZorro, проведення якого не тільки би сприяло добросовісній конкуренції, а й економії коштів підприємства. При цьому у діяльності Підприємства евакуатори в подальшому взагалі не використовувались, що викликає сумніви у загальній доцільності цієї фінансової операції. Чи була би здійснена така фінансова операція, якби керівництво підприємства не знало, що усі потреби будуть задоволені за рахунок місцевого бюджету, чи може шукало би більш актуальні цілі для витрачання згаданих 2,2 млн грн? Запитання риторичне.

До речі, керівництво підприємства і не намагалось знайти джерела додаткових доходів від надання послуг з охорони. Як засвідчив аналіз понад 300 конкурентних процедур закупівлі охоронних послуг (відкриті торги, спрощені процедури закупівлі), проведених бюджетними установами, організаціями та суб'єктами господарювання державної та комунальної власності міста за 2020–2022 роки, ЛКП «Муніципальна варта» навіть не було їх учасником.

Однією з причин, на думку аудиторів, є високі тарифи на охоронні послуги, які надавались ЛКП «Муніципальна варта», порівняно з тарифами

на аналогічні послуги, надані суб'єктами господарювання, в тому числі приватної форми власності.

Так, згідно з інформацією, оприлюдненою в системі «Prozorro», у 2018 році Музей народної архітектури і побуту у Львові імені Климентія Шептицького (далі — Музей) оголосив відкриті торги на закупівлю охоронних послуг очікуваною вартістю 920, 4 тис. грн. За результатами оцінки системою найбільш економічно вигідною обрано пропозицію підприємства, де ціна пропозиції складала 20,94 грн/год. Однак Музей не уклав договору з цим підприємством, оскільки відповідно до ухвали ЛМР від 25.01.2018 №2892 охорону Музею зобов'язано здійснювати ЛКП «Муніципальна варта». Як наслідок, Музей уклав з ЛКП «Муніципальна варта» договір без проведення процедури закупівлі і оплачував охоронні послуги за тарифом 32,94 грн/год., тобто на 12 грн дорожче. В результаті Музей додатково витратив 327,16 тис. грн, до речі, за рахунок коштів, знову ж таки отриманих з міського бюджету Львова.

Аналогічний випадок трапився і з ЛКП «Зелене місто»: відмінено відкриті торги на закупівлю послуг з фізичної охорони об'єктів в зв'язку з прийняттям ухвали ЛМР від 28.04.2020 №6477, якою зобов'язано ЛКП «Муніципальна варта» у квітні-грудні 2020 року надавати цілодобові охо-

ронні послуг для ЛКП «Зелене місто» за тарифом 61,56 грн/год. У той же час найбільш економічно вигідною була пропозиція іншого підприємства з ціною 40 грн/год., яка давала змогу заплатити за той же обсяг отриманих послуг на 874,65 тис. грн менше.

Таким чином, за умови проведення відкритих торгів і залучення приватних підприємств на оплаті послуг з охорони лише цих двох об'єктів міський бюджет міг би зекономити понад 1,2 млн гривень.

Також проведеним аналізом оприлюдненої в системі «Prozorro» інформації встановлено, що іншими підприємствами та установами державної та комунальної форми власності м. Львова закуплялись послуги з охорони за результатами проведених процедур за нижчими цінами ніж тарифи ЛКП «Муніципальна варта».

Так, наприклад, ЛКП «Виробничо-реставраційний комбінат обрядових послуг» за результатами проведеного тендеру у лютому 2022 року укладено договір з приватним підприємством про надання цілодобових охоронних послуг ціною 46,7 грн/год. У той же час ЛКП «Муніципальна варта» протягом січня-вересня 2022 надало послуги з цілодобової охорони 15 об'єктам ЛМР за тарифом 87,8 грн/год. загальною вартістю 22,7 млн грн. Як наслідок, з бюджету м. Львова за надані охоронні послуги сплачено ЛКП «Муніципальна варта» на 10,63 млн грн дорож-

че вартості охоронних послуг приватного підприємства.

Який висновок напрашується з вищенаведеного: за рахунок коштів міського бюджету утримується комунальне підприємство, яке надає охоронні послуги іншим підприємствам, установам і організаціям комунальної власності за високими у порівнянні з іншими надавачами таких послуг тарифами, оплачує ці послуги громада міста і при цьому порушується законодавство про закупівлі.

Законом «Про публічні закупівлі» зобов'язано підприємства, установи та організації державної та комунальної форми власності при закупівлі послуг дотримуватися процедури проведення закупівель, яка передбачає проведення аукціону та обрання найбільш економічно вигідної пропозиції. Однак, охорона об'єктів комунальної власності, яка проводиться на виконання ухвал та рішень ЛМР, призводить до ухиляння від проведення процедур закупівель та недотримання основних принципів закупівель, серед яких максимальна економія, ефективність, добросовісна конкуренція серед учасників, недискримінація учасників та рівне ставлення до них.

Загалом на ЛКП «Муніципальна варта» виявлено недотримання вимог законодавства у сфері закупівель та рішення виконавчого комітету Львівської міської ради «Про здійснення електронних закупівель у м. Львові» від 13.01.2016 №13 на загальну суму 8,8 млн гривень.

Зауважу, що завданням аудиторів було не тільки перевірити дотримання фінансово-господарської дисципліни на підприємстві чи законність використання активів, а й дослідити, наскільки ефективно ці активи витрачаються, оцінити потенціал і ефективність управління підприємством, знайти упущення, які не дозволяють підприємству діяти ефективно і приносити прибуток до міської казни. Виявилось, що отримуючи фінансу-

вання на всі потреби з міської казни, керівництво ЛКП «Муніципальна варта» абсолютно не зацікавлене не тільки в отриманні прибутку, а й у тому, щоби заробити бодай на своє утримання.

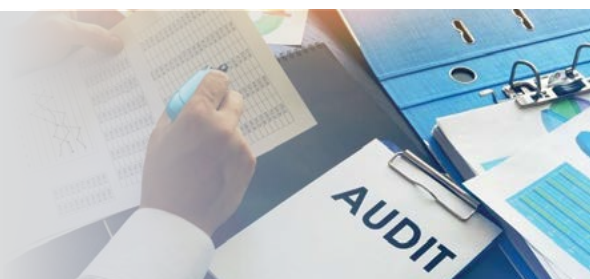
На завершення хочу зазначити, що після проведення контрольних заходів ЛКП «Муніципальна варта» включено до мережі головного розпорядника як одержувача бюджетних коштів і бюджетне фінансування здійснюється

через відкриті в органах казначейства рахунки відповідно до бюджетної програми. Зазначене дає можливість здійснювати органам Державної казначейської служби поточний контроль за напрямками використання бюджетних коштів та не допускати фактів їх нецільового використання.

Роман Кроляк,
начальник Західного офісу
Держаудитслужби

ТРАНСПОРТ

НОВІ УЖГОРОДСЬКІ АВТОБУСИ НЕ ВИРІШУЮТЬ СТАРІ ПРОБЛЕМИ

Історію уже в кілька десятиліть має в Ужгороді проблема міського громадського транспорту. Вона однаково дуже болюча для всіх: влади, громади, тобто пасажирів, і перевізників.

У 2016 році взялися до лікування — створили комунальне підприємство, у 2018-му придбали перші автобуси. Але для жодної зі сторін це навіть не започаткувало системний вихід із «зачарованого кола».

А державний фінансовий аудит діяльності комунального підприємства «Ужгородський муніципальний транспорт» Ужгородської міської ради ще

й виявив фінансові порушення та недоліки у його роботі на майже 31,8 млн грн.

Аналізували фінансові показники за період із початку 2019 року і до середини 2022-го.

УЛЮБЛЕНИЙ МОЗОЛЬ

Ужгород — єдиний обласний центр України, де немає електротранспорту і міські перевезення загального користування забезпечували лише автобусами. Із часів незалежності України — тільки приватні перевізники.

Люди обурювалися, бо «газельки» поступово змінили

«богдани», але якість перевезень залишалася, як у хіті Кузьми Скрябіна про маршрутку — собачу будку: поганий технічний стан, бруд, забитий людьми салон, недотримання графіків, хамовиті водії.

Перевізники нарікали, бо ціни на перевезення, які встановлюються рішенням міськвиконкому, не покривають витрати; пенсіонери, школярі часто їздять без потреби, а компенсацію за пільгові перевезення у повному обсязі влада не платить; ремонтувати, купувати новий транспорт нема за що, водії виїздять за кордон (до

війни), бо, до прикладу, у сусідній Словаччині можуть отримати значно вищу зарплату.

Міська влада стогнала, бо: більшість перевізників не виконують вимоги, особливо щодо якості, визначені умовами для участі в конкурсі на міські автобусні маршрути; чимало маршрутів просто «оголюються», бо перевізники кажуть, що обслуговувати їх не вигідно; на чергові конкурси ніхто навіть не подає заявки; піднімати тарифи на перевезення — це викликати обурення електорату і завзяття активістів, які у судах домагаються, часто за формальними, процедурними ознаками, скасування таких рішень.

«Головного болю» додало те, що з 2016 року в державному бюджеті не передбачалися кошти на субвенції місцевим бюджетам за безоплатне перевезення пасажирів пільгових категорій, відповідно до закону «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії». Такі компенсації виплачували, як могли, самі місцеві бюджети.

ТРЕТИНА МІСТА — ПІЛЬГОВИКИ

В Ужгороді, де за статистикою близько 115 тисяч населення, міська влада повідомляла, що право на пільгові — безоплатні — перевезення мають близько 26 тисяч містян. У різні роки приймалися рішення виконкому міськради про пільгові перевезення також школярів — зовсім без оплати або ж

за зниженою вартістю. Таких, за інформацією міськради, понад 15 тисяч.

Проте фактично пільговими перевезеннями користувалися і всі приїжджі, мешканці інших населених пунктів, хто мав відповідне посвідчення. Міськрада мала намір запровадити муніципальну картку, щоб пільговими перевезеннями могли користуватися лише представники ужгородської громади, але так і не ввела. Єдине, що зробили, але тільки у 2018 році, — учнівський квиток єдиного зразка, бо раніше їх «клепали», кому не лень.

За даними звітів про виконання Програм економічного і соціального розвитку Ужгорода, «Програма фінансування видатків на компенсаційні виплати за пільговий проїзд автомобільним транспортом на міських автобусних маршрутах загального користування у м. Ужгород» була профінансована: за 2018 рік — на 64,7%, 2019 — 50,5, 2020 — 79,3, за 2021-й — на 83,4%.

ЛІЗИНГ «ВИТЯГ» ІЗ БЮДЖЕТУ ДОДАТКОВИХ 8,2 МЛН ГРН

У пошуках вирішення проблеми Ужгородська міська рада у 2016 році прийняла рішення про створення комунального підприємства «Ужгородський муніципальний транспорт». Хоч реляції були про поліпшення якості перевезень, розвиток, — чиновники апріорі вважали: громадський транспорт

збитковий, усюди дотаційний, просто маючи КП, вдається бюджетним коштом оновити рухомий склад і позбутися «некеріваних» перевізників.

У 2018 році закупили за 54 млн грн перші 10 нових, сучасних, низькопідлогових, зі зручностями для маломобільних людей, із великою пасажиромісткістю, автобусів «Електрон».

Під завершення 2019-го в місто прибули ще 10 «Електронів», куплених уже на умовах лізингу. У 2020 році міська рада прийняла рішення про придбання в лізинг ще 7 автобусів, але вони, через пандемію коронавірусу, приїхали лише в 2021-му.

Були і подальші плани купувати нові транспортні засоби, на одній із сесій міськради навіть прийняли рішення, необхідні для закупівлі 10 електробусів та 10 зарядних станцій до них за урядовим механізмом Кіотського протоколу. Але почалася війна...

Фахівці Управління Західного офісу Держаудитслужби у Закарпатській області в ході державного фінансового аудиту виявили, що управлінські рішення Ужгородської міськради про придбання автобусів у лізинг у заздалегідь визначених фінансових установах — «Укргазбанк» та «Укрексімбанк» — були неефективні. Неможливість спрямувати отримані бюджетні гроші на дострокове погашення призвела до 8,2 млн грн втрат міського бюджету. Цю суму сплатили як винагороду за

користування фінансовим лізингом та компенсацію послуг добровільного страхування додатково до майже 89,9 млн грн вартості 17 куплених автобусів.

Аудитори також відзначили, що бюджетні кошти від міської ради підприємство отримало на розрахункові рахунки в комерційних банках, а до мережі розпорядників та одержувачів коштів місцевого бюджету Департаменту міської інфраструктури Ужгородської міської ради його включили лише у квітні 2022 року. До березня того ж року «Ужгородський муніципальний транспорт» не перебував на казначейському обслуговуванні всупереч вимогам паспорту бюджетної програми Ужгородської міської ради.

НА ЗБИТКОВІСТЬ — ЗАПРОГРАМОВАНИЙ

Сині «Електрони» стали популярними в Ужгороді — нові, зручні, просторі, дотримуються графіків руху, для них зробили «довгі» маршрути, які сполучають протилежні кінці міста і доїхати можна без пересадок. Загальна протяжність маршрутної мережі муніципальних автобусів вже у 2021 році становила понад — 120 км, а загальна кількість зупинок на всіх маршрутах — більше 200.

Тому саме послугами муніципального транспорту стали користуватися близько 44% від загальної кількості пасажирів, щодня «Електрони» перевозять близько 15 тисяч людей.

Однак КП «Ужгородський муніципальний транспорт»

системно працює збитково. Аналіз фінансово-господарської діяльності, який провели закарпатські аудитори, засвідчив: фінансові плани по доходах виконували: у 2019 році — на 67,7%, 2020 — 49,4, 2021-му — на 68,6%. Перевищення витрат підприємства над доходами щороку складало 160–180%.

Основні джерела отримання доходу КП — надання послуг із перевезень пасажирів та компенсація з бюджету за перевезення пільговиків. Доходи від оплати пасажирів зросли у 2021 році в порівнянні з 2019 і 2020 роками більш ніж удвічі, а компенсація — втричі у 2020 році до 2019-го та на 55,5 % у 2021 році до попереднього.

АВТОБУС ПОВНИЙ, А ГРОШЕЙ — КІТ НАПЛАКАВ

Усі в Ужгороді добре знають, як проводиться оплата за проїзд і що реальний обсяг виручки визначити годі. По-перше, гроші передають водію, а квитки паперові лежать поруч — бери, якщо хочеш, але це мало хто робить. Тому за паперовими квитками неможливо визначити реальну кількість перевезених людей і реальну виручку.

По-друге, пенсіонери, які багато років вислуховували у маршрутках хамство водіїв, зазвичай кладуть за проїзд 2–5 грн.

Те, що водії беруть плату за проїзд, визначено наказом по підприємству 2018 року «Про збір виручки та про встанов-

лення надбавки за виконання обов'язків кондуктора». Але аудит виявив, що підписів водіїв про ознайомлення з цим наказом немає.

Посадковими інструкціями водіїв взагалі не передбачено, що вони повинні брати оплату за проїзд і згодом передавати комусь виручку, а в укладених із водіями договорах про повну матеріальну відповідальність немає ні слова про відповідальність за збереження грошей. Немає обов'язку збирати виручку у водіїв і в посадкових інструкціях диспетчерів.

Ніби то була спроба запровадити облік пасажирів — КП «Ужгородський муніципальний транспорт» уклало договір із ТОВ «Джемікл» про надання транспортному підприємству автоматичної системи підрахунку пасажирів марки Intranso Smart Counter 303C. Нею оснащені 22 автобуси. За одиницю обладнання сплачували 450 грн, щомісяця — 217,5 тис. грн за всі і за весь період користування. Ці гроші використали неефективно, бо за договором дані обліку надавалися тільки в режимі реального часу і не зберігалися для систематизації і використання для прийняття управлінських рішень щодо контролю за повнотою здачі виручки водіями.

Радикально вирішити питання могло б запровадження системи обліку послуг перевезень за допомогою електронного квитка. Але міська рада роками довкола цього питання лише танцювала — крок впе-

ред, три назад. Хоча новація дала б змогу: вести електронну фіксацію пасажиропотоку; контролювати надходження коштів за проїзд; підвищити безпеку перевезень, бо водії не відволікалися б, щоб узяти гроші і дати решту; зменшило б час затримок на зупинках.

Щоб визначити, скільки пасажирів — і за оплату чи пільговиків — користуються автобусами, представники Управління Держаудитслужби провели вибірковий огляд пасажиропотоку на кількох маршрутах і отримали результат: 43% пасажирів користувалися пільгою, 67% — оплачували за проїзд водію. Аудиторська група встановила відхилення в сумі виручки на 2 маршрутах: понад 43 і 36%.

Провели також анонімне опитування пасажирів. 55% опитаних відповіли, що не користуються пільгами на проїзд, 29 — що користуються, 16% — що мають пільгу, проте іноді оплачують.

ТАРИФИ — ЗА ПОЛІТИЧНОЮ ДОЦІЛЬНІСТЮ

Для всіх стейкхолдерів перевезень найболючіше питання — тарифи на проїзд. При їх встановленні міська влада Ужгорода, як і інших українських міст, користується не економічною доцільністю, а політичним «чуттям».

Скажімо, вперше ідея запровадити безоплатне перевезення для школярів, до того ж на весь рік, виникла спонтанно і

як своєрідний «пряник» уже на самому засіданні виконкому про чергове підвищення тарифів. Ніхто попередньо не прораховував, до яких наслідків це призведе, плюси і мінуси такого кроку не аналізувалися.

При цьому запровадження безоплатного проїзду ужгородцями не було сприйнято як соціальна турбота, крок назустріч громаді, а трактувалося, мовляв, «крадуть, то хоч щось і для нас хай роблять».

За нормативами, перегляд тарифів слід проводити при зростанні вартості пального більш ніж на 10%. За період, охоплений аудитом, пальне зросло на понад 210%, а мінімальна зарплата — на 55,7%.

Міськрада Ужгорода переглядала тарифи зі значними зволіканнями. За зверненням перевізників, відповідно до визначеної процедури, спеціалісти міськради кілька місяців готували «Аналіз регуляторного впливу проекту рішення виконкому «Про тариф на міські перевезення» і, наприклад, у 2022 році на сайті міськради цей документ оприлюднили 25 лютого, а тариф встановили лише з 25 травня.

За розрахунками, собівартість одного перевезення у перші 7 місяців 2019-го складала 10,13 грн, а тарифи — 5 і 3 грн для учнів у період навчання. У 2020-му, відповідно, 12,45 грн, а тарифи — 7 і 5 грн для учнів, а в останні 2 місяці року школярів перевозили безоплатно. Така ж тенденція була і в 2021 та 2022 роках. За висновком голови

комісії з питань реалізації державної регуляторної політики Ужгородської міської ради від 19 липня 2022 року рекомендовано встановити тариф 14 грн, але це не зроблено і досі.

Аудиторським дослідженням розрахунково встановили, що комунальне підприємство, за умови збереження динаміки перевищення собівартості перевезень над тарифом, може звернутись у 2023 році із клопотанням до Ужгородської міської ради про відшкодування понад 11 млн грн.

РАХУВАЛИ, РАХУВАЛИ, А ТОДІ — ДАВАЛИ, СКІЛЬКИ МАЛИ

Щороку кількість сс в Ужгороді зростала, як на дріжджах: 2019 рік — понад 273 тисячі, 2020 — понад 657, далі — 986 тисяч і лише за перші півроку 2022-го — більше 882 тисячі.

Питома вага витрат на пільгові перевезення складала: в 2019 році — 25,1%, 2020 — 42,8, 2021 — 41 і в січні-червні 2022 року — 50 %.

А як відшкодовували перевізникам, зокрема і муніципальному підприємству, компенсації за пільгові перевезення? Відбувалися фактично три не особливо пов'язані між собою процеси.

Перший — моніторинг. Для цього за розпорядженням міського голови протягом кількох робочих днів на кожному маршруті рахували, скільки пасажирів і скільки з них оплачували за проїзд. Останніми роками це робили студенти

Ужгородського національного університету на безоплатній основі, про це міськрада уклала з вишем договір. Щоразу запрошували долучитися всіх охочих представників громадськості. Середні показники за наслідками таких моніторингів і брали в розрахунок для виплати компенсацій.

Другий процес — підставою для оплати за умовами договорів між департаментом соціальної політики міськради та перевізниками були довідки про обсяги наданих послуг. Цікаво, що суми у них не співпадали з сумами в актах виконаних робіт.

Зрештою, щоб там не виходило за першими двома процесами, фактично компенсували, розподіляючи між усіма перевізниками, суми, які міськрада реально знаходила в міському бюджеті на програму відшкодування.

Аудитори встановили, що «Ужгородський муніципальний транспорт» за час, охоплений аудитом, недоотримав загалом майже 9,5 млн грн компенсації. При цьому щорічно недоодержані гроші не фіксувалися як дебіторська заборгованість у бухгалтерському обліку підприємства.

«НАПРАЦЮВАННЯ» ЗБИТКІВ: НЕ ПЕРЕВЕЗЕННЯМИ ЄДИНИМИ

У 2018 році засновник комунального підприємства — Ужгородська міська рада — виділила кошти на придбання евакуатора. Машина з краном-маніпулятором та евакуаторною платформою з лебідкою на базі вантажного автомобіля МАЗ мала допомагати вирішувати проблему хаотичного паркування в обласному центрі Закарпаття.

Однак евакуатор вартістю майже 2,4 млн грн так і не почав працювати — через численні процедурні моменти. Використовувався лише для разових робіт для інших КП міста. Аудитори встановили, що поточні витрати на утримання евакуатора в понад десять разів перевищують доходи від його експлуатації.

Проаналізували фахівці Управління і доходи, отримані від реклами в автобусах — аудіо та візуальної — і порівняли ужгородські показники з даними з кількох інших міст.

Результат: через бездіяльність — і щодо ефективного використання евакуатора, і щодо залучення реклами — підпри-

ємство недоотримало майже 2, 3 млн грн доходу.

Порушення виявили аудитори і щодо оплати праці. Так, одного з працівників оформили керівником відділу, але інших працівників у підрозділі не було. Загалом затвердження штатних розкладів без дотримання визначених законодавством нормативів призвело до неефективних додаткових витрат на понад 120 тис. грн.

Юриста оформили за сумісництвом, цій людині оплатили 61 невідпрацьований день, коли вона перебувала на лікарняному та у відрядженні за основним місцем роботи. Неефективні управлінські рішення щодо сумісників призвели до 15, 9 тис. грн втрат.

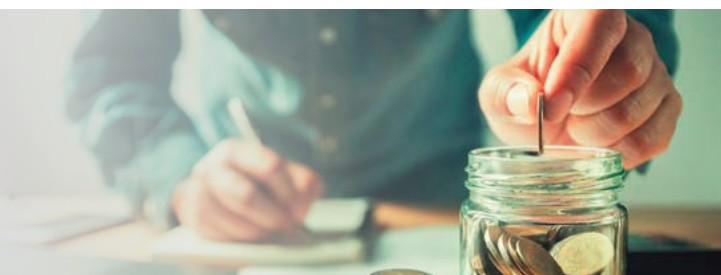
Ще понад 187 тис. грн оплатили іншому перевізнику — АТ «Ужгородське АТП 12107», територію якого «Ужгородський муніципальний транспорт» орендує, — за проведення щоденного технічного огляду автобусів, хоча ці функції дублюються з посадовими обов'язками штатних працівників КП.

Підсумок державного фінансового аудиту комунального підприємства «Ужгородський муніципальний транспорт»: за 3,5 роки перевищення витрат над отриманими доходами склало 31,8 мільйонів гривень.

*Світлана Миголинець,
начальник Управління
Західного офісу
Держаудитслужби
у Закарпатській області*

ФІНАНСОВІ ПЛАНИ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ВНЕСЕНІ ЗМІНИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Процедура складання, затвердження (погодження) та контролю виконання фінансового плану державного комерційного, некомерційного та казенного підприємства, господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50% акцій (часток) прямо чи опосередковано належать державі, а також інших суб'єктів господарювання, що належать до державного сектору економіки (далі — підприємство) визначається Порядком складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 02.03.2015 №205 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 13.07.2022 №2076) і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 липня 2022 р. за №847/38183 (далі — Порядок).

У 2022 році у Порядок внесені зміни наказом Міністерства України від 13.07.2022 №2076.

Так внесені зміни до п. 3 Порядку визначають, що у разі якщо фінансовий план передбачає отримання від'ємного значення чистого фінансового результату, підприємством обов'язково розробляється та подається разом

з проектом фінансового плану план заходів з виходу на беззбиткову діяльність.

Подання проекту фінансового плану підприємства разом з пояснювальною запискою визначається Порядком (п. 4). Так, проект фінансового плану подається в автоматизованій системі подання, накопичення та оброблення електронних звітів (далі — система електронної звітності), і за допомогою системи електронної взаємодії органів виконавчої влади (далі — СЕВ ОБВ) із використанням електронного підпису чи печатки, що базуються на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа, суб'єкту управління об'єктами державної власності (далі — суб'єкт управління) до 01 червня (у період воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування — до 20 червня) року, що передує плановому.

Також визначено порядок подання проекту фінансового плану суб'єкту управління при відсутності підключення підприємства до СЕВ ОБВ. У такому випадку проект фінансового плану, підписаний керівником, з пронумерованими і прошнурованими сторінками у двох примірниках подається суб'єкту управління у папе-

ровій формі разом з пояснювальною запискою та в системі електронної звітності із використанням електронного підпису чи печатки, що базуються на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа, у строки зазначені вище.

У разі необхідності суб'єкти управління самостійно встановлюють диференційовані строки подання проектів фінансових планів підприємств, але не пізніше 01 червня (у період воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування — не пізніше 20 червня) року, що передує плановому.

Проект фінансового плану підприємства, суб'єктом управління якого є Кабінет Міністрів України (крім АТ «Укрзалізниця»), подається Мінекономіки відповідно до вищезазначеного порядку.

Проект фінансового плану АТ «Укрзалізниця», суб'єктом управління якого є Кабінет Міністрів України, подається Мінінфраструктури відповідно до вищезазначеного порядку.

Суб'єкти управління у строк, що становить не більш як 10 робочих днів з дня надходження проекту фінансового плану підприємства, здійснюють аналіз зазначеного проєк-

ту з обов'язковим порівнянням його показників з показниками фінансово-господарської діяльності підприємства за два попередні роки та затверджують (погоджують) фінансовий план або повертають його на доопрацювання і в письмовій формі повідомляють підприємство про прийняте рішення (п. 5 Порядку).

Доопрацьований проект фінансового плану подається на повторне затвердження (погодження) протягом строку, встановленого суб'єктом управління, але не більш як 10 робочих днів з дня надходження зауважень до проекту.

Пунктом 6 Порядку передбачено, що суб'єкти управління, до сфери управління яких належать підприємства, що є суб'єктами природних монополій на загальнодержавних ринках, та підприємства, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 млн грн, до 01 липня (у період воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування — до 15 липня) року, що передуює плановому, подають на погодження до Мінекономіки і Мінфіну за допомогою СЕВ ОБВ проект рішення Кабінету Міністрів України з пояснювальною запискою, до якого додається проект фінансового плану підприємства (в форматі pdf) з інформацією щодо електронного підпису керівника підприємства чи печатки, що базуються на кваліфікованому сертифікаті відкритого ключа, а також

QR кодом, що містить інформацію щодо унікального імені електронної звітності, разом з пояснювальною запискою.

Проекти фінансових планів підприємств, суб'єктом управління яких є Кабінет Міністрів України (крім АТ «Укрзалізниця») подаються таким же чином до Мінекономіки за допомогою СЕВ ОБВ, а в разі її відсутності в паперовій формі до 01 червня (у період воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування — до 20 червня) року, що передуює плановому.

Проект фінансового плану АТ «Укрзалізниця», суб'єктом управління якого є Кабінет Міністрів України, подається до Мінінфраструктури таким же чином.

Суб'єкти управління, до сфери управління яких належать підприємства електроенергетики, що є суб'єктами природних монополій на загальнодержавних ринках (або) плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 млн грн, ліцензована діяльність яких регулюється шляхом затвердження Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та які складають фінансові плани з урахуванням затвердженої цією Комісією структури тарифів на електричну і теплову енергію та подають до 01 листопада року, що передуює плановому, на погодження до Мінекономіки та Мінфіну проект рішення Кабінету Міні-

стрів України з пояснювальною запискою, до якого додається проект фінансового плану підприємства разом з пояснювальною запискою до нього.

Підприємства електроенергетики, суб'єктом управління яких є Кабінет Міністрів України, ліцензована діяльність яких регулюється шляхом затвердження структури тарифів на електричну і теплову енергію Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та які складають фінансові плани з урахуванням затвердженої цією Комісією структури тарифів на електричну і теплову енергію, до 01 листопада року, що передуює плановому, подають до Мінекономіки проекти фінансових планів разом з пояснювальними записками відповідно до абзацу четвертого пункту 6.

Згідно до п. 7 Порядку, Мінекономіки і Мінфіну у строк, що становить не більше ніж 10 робочих днів з дати надходження проекту рішення Кабінету Міністрів України щодо затвердження фінансового плану підприємства, опрацьовують матеріали та приймають рішення стосовно його погодження.

За результатами розгляду проектів актів Мінекономіки і Мінфіну оформлюють висновки за встановленими ними формами та повідомляють про прийняте рішення суб'єкт управління.

У разі погодження Мінекономіки (або) Мінфіном проекту рішення Кабінету Міністрів України про затвер-

дження фінансового плану підприємства із зауваженнями, суб'єкт управління у строк, що становить не більше ніж 10 робочих днів з дати надходження зауважень до проекту, приймає одне із таких рішень:

- доопрацювати проект рішення Кабінету Міністрів України та подати його на повторне погодження до Мінекономіки та Мінфіну;
- подати проект у встановленому порядку на затвердження Кабінету Міністрів України з одночасним повідомленням Мінекономіки і Мінфіну про прийняте рішення та наданням відповідних матеріалів щодо врахування зауважень.

Мінекономіки (Мінінфраструктури — щодо АТ «Укрзалізниця») у строк, що становить не більше ніж 10 робочих днів з дати надходження проекту фінансового плану підприємства, суб'єктом управління якого є Кабінет Міністрів України, розглядає проект фінансового плану підприємства, за результатами якого приймає одне із таких рішень:

- погоджує проект фінансового плану підприємства та подає його на розгляд Мінфіну (Мінінфраструктури щодо АТ «Укрзалізниця» — до Мінфіну і Мінекономіки) та іншим заінтересованим органам для подальшого подання на розгляд Кабінету Міністрів України;
- повертає проект фінансового плану підприємства на доопрацювання з наданням обґрунтованих зауважень.

У разі повернення проекту фінансового плану підприємства, суб'єктом управління якого є Кабінет Міністрів України, на доопрацювання підприємство враховує зауваження та подає на погодження протягом строку, встановленого Мінекономіки (Мінінфраструктури щодо АТ «Укрзалізниця»), але не більш 10 робочих днів з дня надходження зауважень до підприємства.

Суб'єкт управління, Мінекономіки (щодо підприємств, суб'єктом управління яких є Кабінет Міністрів України, крім АТ «Укрзалізниця») та Мінінфраструктури (щодо АТ

«Укрзалізниця») до 10 серпня (у період воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування — до 20 серпня) року, що передує плановому, подає проект рішення Кабінету Міністрів України в установленому порядку на затвердження Кабінету Міністрів України.

Пунктом 9 Порядку визначено, що суб'єкти управління, до сфери управління яких належать підприємства, що є суб'єктами природних монополій на загальнодержавних ринках, та підприємства, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 млн грн, подають проект рішення Кабінету Міністрів України разом з проектом зміненого фінансового плану таких підприємств на погодження до Мінекономіки і Мінфіну, а підприємства, суб'єктом управління яких є Кабінет Міністрів України — до Мінекономіки згідно з пунктом 6 цього Порядку, крім АТ «Укрзалізниця», яке подає до Мінінфраструктури.

Проект рішення Кабінету Міністрів України погоджується відповідно до пункту 7 цього Порядку.

Олена Козлова,
головний державний аудитор
відділу аудиту у сфері
житлово-комунального
господарства, енергозбереження
та інвестицій департаменту
контролю у сфері ЖКГ,
і нфраструктури та зв'язку

ДЕРЕВИНА, ЯКА ГНИЄ У ЛІСІ, АБО ПРОДАЄТЬСЯ ДЕШЕВШЕ, НІЖ КОШТУЄ

У скандально відомому не лише на Закарпатті, а й на всю Україну держпідприємстві «Брустурянське лісомисливське господарство» працівники Управління Західного офісу Держаудитслужби у Закарпатській області провели ревізію та державний аудит. Контролем охопили період із другої половини 2019-го до вересня 2022 року.

БРУСТУРЯНСЬКИЙ ЛІСГОСП — «ЗІРКА» СКАНДАЛІВ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Цей лісгосп «прославився» у численних публікаціях неймовірними за масштабами незаконними рубками, знищенням річок та останніх українських пралісів і навіть блокуванням доріг та погрозами активістам.

У спільному розслідуванні ініціативної групи «Free Svydovets», європейського кооперативу «Longo maї», міжнародної природоохоронної організації «Bruno Manser Fonds» зазначалося, що «Брустурянське» — рекордсмен за заготівлею деревини санітарними рубками.

Так, якщо протягом 2019–2020 років рубками головного користування заготовили 40,9 тис. куб. м деревини, то санітарними рубками — 263,1 тис. куб.

м, а з усієї заготівлі лісу-кругляку — 63% заготовлено саме санітарними рубками. У той же період видали 86 лісорубних квитків на різноманітні рубки у потенційних пралісах, серед них — 43 га суцільних рубок.

Держлісагентство провело в Брустурянському лісгоспі свій аудит і за його наслідками у травні 2022 року голова відомства Юрій Болоховець приїхав на Закарпаття і звільнив 4 керівників лісових господарств, зокрема і Брустурянського, — за корупцію, незаконні рубки, продаж деревини без договорів, розбіжності бухгалтерських даних із електронним обліком деревини та інші численні порушення.

ЯК НЕ ЗІГНИЛО, ТО ПОПЛИВЛО

Працівники Управління Західного офісу Держаудитслужби в ході ревізії та державного аудиту теж знайшли у Брустурянському лісгоспі чимало порушень, чинників, які негативно вплинули на повноту отримання доходів, обґрунтованість витрат, достовірність їх формування та відображення в обліку і звітності. Зокрема, в ході аудиту таких фінансових порушень — на 37,4 млн грн.

У лісгоспі виявили «традицію»: чимало заготовленої де-

ревини — і на складах, і прямо на лісосіках — втрачало придатність для подальшого використання, а тому її списували. Так, із одного зі складів, з лютого 2020-го до травня 2021 року, 5 разів списували дрова шпилькові, загалом 550 куб м, а червеної ночі 2020 року паводок знищив 2 км лісової дороги і забрав 415 куб. м дров, складених у лісі в штабелі. Лише за списані дрова із хвойних порід втрати склали понад 300 тис. грн.

Під час аудиту комісія провела візуальний огляд дров'яної хвойної деревини непромислового призначення в одному з лісництв і встановила, що частина деревини складена в штабелі біля лісової дороги, а решта — в кучі або розкидані.

Звісно, така деревина під відкритим небом, сонцем та опадами, псувалася. Обстеження виявило, що понад 2 тисячі кубів, заготовлених у 2015–2018 роках, собівартістю майже 976 тис. грн, уже непридатні до використання.

ПРОДАВАЛИ ЛІСОПРОДУКЦІЮ — ЛЕДВЕ ЗА ТРЕТИНУ ЦІНИ

Цікаво також, що дрова цього лісгоспу і населення, і промислові підприємства купува-

ли дуже неохоче — протягом 2020 та I кварталу 2021-го через аукціон придбали лише 36,4 % від заявлених.

Були і випадки відпуску дров'яної деревини за цінами, нижчими, ніж встановлені наказом по підприємству. Невідповідність між ціною, вказаною для продажу на аукціонах та реальною ціною, за якою відпускали деревину, сягала понад 440 грн за 1 куб. м і це загалом призвело до втрат доходів та упущення вигоди на майже 890 тис. грн. Пояснювали такі факти теж тим, що деревина стала непридатною до використання.

На майже 859 тис. грн виникла прострочена дебіторська заборгованість за лісопродукцію, яку реалізували без попередньої оплати.

Вибіркове дослідження в ході аудиту 40 договорів купівлі-продажу лісопродукції за 2020–2021 роки та січень-червень 2022 року встановило в 31 випадку реалізацію лісопродукції, яка не передбачена умовами укладених договорів. Зокрема, 8 суб'єктам господарювання за цими договорами без укладення аукціонного або прямого договорів із купівлі-продажу необробленої деревини підприємство реалізувало 6,7 тис. куб. м. Різниця у вартості за договором та фактичною реалізацією склала 8,2 млн грн (із ПДВ).

Понад 3,6 млн грн Брустуранський лісгосп витратив на утримання лісової охорони, працівників було на 13 більше, ніж визначено норматива-

ми і при цьому невстановлені перевірка виявила 44 випадки незаконних рубок. Передали матеріали правоохоронцям на відшкодування майже 3,3 млн грн, а фактично відшкодували лише менше 2,9 %.

СИСТЕМНИЙ «РЕЦИПІЄНТ»

Більше мільйона гривень лісгосп оплатив за консультаційно-інформаційні, юридичні, інформаційно-технічні та інші послуги, хоча в документах не зазначені реквізити виконавців, період виконання, обсяг наданих послуг. Не кажучи вже про те, що на самому підприємстві працювали кваліфіковані спеціалісти, які могли виконати всі ці роботи. Цікаво і те, що послуги надавало ДП «Закарпатліссервіс», із яким із 2008 року Брустуранський лісгосп, як, до речі, і багато інших лісгоспів краю, уклав договір про спільну діяльність.

Цей договір не погоджувало Держлісагентство, але лісгосп регулярно переказував «Закарпатліссервісу» грошові внески — на кінець вересня 2022 року вже понад мільйон гривень, хоча ніякого очікуваного результату такої спільної діяльності — отримання прибутку — не зафіксовано.

Була на підприємстві й іще одна «традиція»: купувати автотранспорт, послуги, пов'язані з лісівництвом без проведення процедур закупівель. Зокрема, таких виявили на 27,9 млн грн. До речі, зверталися до Закарпатського обласного

управління лісового та мисливського господарства щодо дозволу на придбання 2 авто Toyota для виробничих функцій, охорони лісу, зокрема і від пожеж. Але коли купили, то фактично на одній із них їздило керівництво лісгоспу, а іншу, до речі дорожчу, — за 1,7 млн грн, вже через 3 місяці передали ДП «Закарпатліссервіс».

СКЛАД — У МУЗЕЇ, ЖИТЛОВІ БУДИНКИ — НА ЛІСОВИХ ЗЕМЛЯХ

Під час аудиту виявили 3 об'єкти балансовою (залишковою) вартістю 956,3 тис. грн, які неповною мірою використовувалися і 2 — вартістю півмільйона гривень, які взагалі не використовувалися або використовувалися не за призначенням. Наприклад, Музей лісу, введений в експлуатацію у 2009 році, проте за призначенням так і не використовувався, другий поверх недобудований, на першому немає підлоги, опалення, освітлення, водопостачання і на час обстеження використовувався як склад будматеріалів.

Понад 22 млн грн — вартість майна, яке підприємство, через те, що не зареєстровано речові права на 131 будівлю та споруду, може втратити у майбутньому.

На 1,25 млн грн надали іншим підприємствам поворотної фінансової допомоги. До прикладу, одне з них — ДП «Тячівське ЛГ», узяло 250 тис. грн, повернуло 2 тис. грн, а ще 248 мало повернути двома тран-

шами — до квітня та до грудня 2020 року. Проте «Тячівське ЛГ» приєднали до ДП «Мокрянське ЛМГ» і після трьох листів-вимог це підприємство нарешті відповіло: у акті передавання заборгованість із поворотної фінансової допомоги в 248 тис. грн не відображена. Загалом із такими «позичаннями» Брустурянський лісгосп на роки віддав 698 тис. грн своїх фінансових ресурсів.

420 тис грн — вартість, виходячи із нормативно-грошової оцінки ріллі, понад 15 га земель лісового фонду, які вилучили, тому що через неефективні управлінські рішення вчасно не оформили правостановлюючі документи на земельні ділянки та іншу технічну документацію на неї. На початок жовтня 2002 року оформили речові права та присвоїли кадастрові номери лише 68% земель лісгосподарського призначення.

Обстеження безпосередньо у лісництвах та документальна

перевірка виявили, що деякі ділянки окремим громадянам передало у власність Головне Управління Держгеокадастру у Закарпатській області, позови щодо них наразі перебувають на різних етапах судового розгляду. В одному із сіл обстеження виявило на землях лісгоспу паркан та господарські будівлі, в іншому — майже 70 житлових будинків на площі 6,4 га, побудовані ще в 1990–2000 роках.

58,5 тис. грн лісгосп оплатив земельного податку за площі, право власності на які зареєстроване за іншими суб'єктами.

410 тис. грн списали на бензин А-95 для 4 вантажівок, хоча ці вантажівки працюють на іншому виді палива.

260 тис. грн підприємство заплатило штрафів за порушення вимог податкового законодавства та строків обов'язкових платежів до бюджету.

123 тис. грн витратили на рубальну машину, яку лісгосп

не використовує, бо, як виявилось, вона не має достатньої потужності.

За підсумками ревізії встановлено порушень законодавства на 17,9 млн грн, із них порушень, які призвели до збитків — на 1,4 млн грн. Це, зокрема, виплата зарплат і премій; шкода лісовому фонду лісгоспу через порушення природоохоронного законодавства під час рубок, захарашення водотоків; завищення вартості ремонтних робіт тощо.

Про виявлені порушення Управління Західного офісу Держаудитслужби у Закарпатській області поінформувало Державне бюро розслідувань, за матеріалами ревізії порушено кримінальне провадження.

*Світлана Миголинець,
начальник Управління
Західного офісу
у Закарпатській області*

КОРИСНО ЗНАТИ

ПОВ'ЯЗАНІ ОСОБИ В ЗАКУПІВЛЯХ

Замовник приймає рішення про відмову в участі у процедурі закупівлі та зобов'язаний відхилити тендерну пропозицію учасника або відмовити в участі у переговорній процедурі закупівлі в разі, якщо: тендерна пропозиція подана учасником конкурентної процедури

закупівлі або участь у переговорній процедурі бере учасник, який є пов'язаною особою з іншими учасниками процедури закупівлі та/або з уповноваженою особою (особами), та (або) з керівником замовника» (п. 7 ч. 1 ст. 17 Закону України «Про публічні закупівлі»)

Оскільки закупівлі здійснюються за принципом добросовісної конкуренції серед учасників, замовникам слід звернути увагу на пов'язаних осіб, так як пов'язані особи не мають права брати участь в процедурах закупівель.

Перелік ознак, за наявності яких учасники є пов'язаними особами, указаний у статті 1 Закону №922, є вичерпним. Відповідно до п. 20 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 №922 (далі — Закон №922) пов'язана особа — особа, яка для цілей цього Закону відповідає будь-якій із таких ознак:

- юридична особа, яка здійснює контроль над учасником процедури закупівлі або контролюється учасником процедури закупівлі, або перебуває під спільним контролем з учасником процедури закупівлі;
- фізична особа або члени її сім'ї, які здійснюють контроль над учасником процедури закупівлі;
- службова (посадова) особа учасника процедури закупівлі, уповноважена здійснювати від імені учасника процедури закупівлі юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або припинення цивільно-правових відносин, а також члени сім'ї такої службової (посадової) особи;
- фізична особа — уповноважена особа замовника, керівник замовника та (або) члени їхніх сімей, які здійснюють контроль над учасниками процедури закупівлі або уповноважені здійснювати від імені учасника процедури закупівлі юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або припинення цивільно-правових відносин. Найбільш поширеною си-

туацією, що зустрічається на практиці під час проведення процедур закупівель є пов'язаність уповноваженої особи (керівника замовника) з учасником, тобто мають сімейні (родинні) стосунків.

Для цілей Закону №922 членами сім'ї вважаються подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дідусі, бабусі, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, за умови їх постійного проживання разом із пов'язаною особою і ведення з нею спільного господарства.

Тому, важливо зауважити, що син (дочка) — учасник та батько (матір) — керівник замовника можуть бути пов'язаними особами в разі постійного проживання та ведення спільного господарства.

Виходячи з того, що в чинному Законі №922 ознака «за умови їх постійного проживання разом із пов'язаною особою і ведення з нею спільного господарства» стосується і членів сім'ї, й інших осіб, то станом на сьогодні умова постійного проживання і ведення спільного господарства є принциповою для визначення членами сім'ї і родичів, й інших осіб. Отже, перш ніж встановити пов'язаність учасників-родичів чи уповноваженої особи/керівника замовника та учасника, потрібно спершу з'ясувати, де вони мешкають. (постанова Верховного Суду України у справі №925/550/17).

Наприклад. Суд встановив проживання сина та матері за однією адресою та зазначив, що тендерний комітет, знаючи

про те, що вони є пов'язаними особами, в порушення законодавства допустив до розгляду тендерні пропозиції та у подальшому визнав переможцем ТОВ «І», незважаючи на наявність підстав для відхилення. (рішення господарського суду Харківської області від 27.03.2019 у справі №922/3642/18)

Для цілей Закону №922 розлучене подружжя, яке проживає разом, вважатиметься сім'єю, якщо тільки відповідне нерухоме майно, за адресою якою вони проживають, не поділене між ними (тобто перебуває в спільній частковій, а не спільній сумісній власності, і частки визначені в натурі). Або ж спільне проживання регламентоване рішенням суду чи договором. Такі особи, так би мовити, живуть не разом, а поряд.

Іншими особами, що можуть бути визначені членами сім'ї пов'язаної особи за умови їх постійного спільного проживання та ведення спільного господарства, є або родичі більш далекого ступеня спорідненості (наприклад, тітка, племінниця, прабаба, двоюрідна сестра і т. д.), або особа протилежної статі, що проживає з пов'язаною особою однією сім'єю (така пара може навіть мати спільних або усиновлених дітей).

Крім цього, до сфери пов'язаних осіб відноситься і «здійснення контролю», тлумачення якого викладено у вищевказаному Законі.

Так, здійснення контролю — можливість здійснення вирішального впливу на гос-

подарську діяльність учасника процедури закупівлі. Такий вплив може здійснюватися безпосередньо або через інших фізичних чи юридичних осіб, зокрема, шляхом реалізації права володіння або користування всіма їхніми активами чи їх значною часткою, права вирішального впливу на формування складу або результати голосування, а також можливість визначати умови господарської діяльності, надавати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління учасника процедури закупівлі, або володіння часткою (паєм, пакетом акцій), що становить не менше 25% статутного капіталу учасника процедури закупівлі, на що вказує абз. 6 п. 20 ч. 1 Закону №922.

Приклад. Управління житлово-комунального господарства Слов'янської міської ради

допустило до розгляду тендерні пропозиції, а пізніше уклало договір з одним з учасників. При цьому обидва учасники, як вбачається з їхніх статутів, були комунальними підприємствами, створеними Слов'янською міською радою на базі комунальної власності територіальної громади міста Слов'янська. Тобто власником обох учасників є Слов'янська міська рада.

За таких обставин прокурор звернувся до господарського суду з позовом про визнання договорів недійсними.

Суди всіх трьох інстанцій дійшли висновку про наявність підстав для задоволення позову (постанова Верховного Суду України від 27.03.2019 у справі №905/1250/18).

Можливість знайти інформацію з метою перевірки наявності/відсутності підстав для відхилення надає Єдиний державний реєстр юридичних

осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

Отже, робимо висновки:

- наявність родинних зв'язків не завжди свідчить про пов'язаність осіб;
- перевірити учасників тендеру може не лише замовник, а й будь-хто з учасників або громадськість;
- при проведенні закупівель завжди необхідно дотримуватись принципів здійснення публічних закупівель, зокрема, добросовісної конкуренції серед учасників та запобігання корупційним діям і зловживанням.

*Євгенія Чуйко,
начальник відділу контролю
у сфері закупівель Управління
Північно-східного офісу
Держаудитслужби
в Полтавській області*

ВИЩА ОСВІТА

БЕЗПІДСТАВНА ПОДВІЙНА ОПЛАТА ПРАЦІ, НЕДООТРИМАНІ ДОХОДИ ЗА НАДАНЕ В ОРЕНДУ МАЙНО І ЗЕМЛЯ ЗА БЕЗЦІНЬ...

У 2022 році фахівці Управління Північного офісу Держаудитслужби у Вінницькій області здійснили ревізію окремих питань фінансово-господарської діяльності одного із закладів вищої освіти області та виявили факти порушення бюджетного законо-

давства, необґрунтованого планування і неправильного ведення бухгалтерського обліку та відсутності дієвого внутрішнього контролю за дотриманням законного використання бюджетних ресурсів і державного майна. Вищим навчальним закладом допущене-

но фінансових порушень загалом майже на 180 млн грн, що призвели до втрат фінансових та матеріальних ресурсів на суму 11 млн грн. Детальніше про результати заходу державного фінансового контролю поговоримо нижче.

ДОГОВОРИ ПІДРЯДУ ЗІ ШТАТНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ: ВИНЯТОК ЧИ ПРАВИЛО?

Деякі підприємства, установи чи організації не потребують постійних правовідносин із найманими працівниками та в разі потреби залучають фізичних осіб до співпраці за договорами цивільно-правового характеру. Цивільно-правовий договір часто називають договором цивільно-правового характеру (договір ЦПХ), що одне й те ж саме.

Договір підряду — це цивільно-правовий договір, за яким одна сторона (підрядник) зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника), а замовник зобов'язується прийняти та оплатити виконану роботу. У договорі підряду визначається ціна роботи або способи її визначення. Ціна у договорі підряду може бути визначена у кошторисі. Звертаємо увагу, законодавством чітко розмежовано випадки, за яких можливе оформлення відносин шляхом укладення цивільних договорів про надання послуг, а за яких — лише трудових. Виконання робіт/надання послуг за цивільно-правовими договорами відноситься до доходів із джерел не за основним місцем роботи. На винагороду за договором ЦПХ, як і на зарплату штатних працівників, нараховують ЄСВ, утри-

мують із неї ПДФО і військовий збір.

Варто наголосити, що предмет договору підряду не має переплітатися із посадовими обов'язками штатних працівників. Мета укладення цивільно-правового договору — виконання конкретної роботи (отримання конкретного результату, послуги), яка не передбачає систематичності її виконання.

До прикладу, із прибиральницею, запрошеною для виконання будь-якої разової роботи, доцільно укласти цивільно-правовий договір, що передбачає виплату винагороди за підсумками роботи. Якщо ж прибиральниця працює постійно, для неї створено робоче місце і винагороду вона отримує не за результатами роботи, а щомісячно, то в цьому випадку маємо трудові відносини, які має бути оформлено відповідним трудовим договором.

В університеті ж договори підряду укладали зі штатними працівниками, тобто фактично з тими, з ким вже укладено трудовий договір. Такі договори укладались на виконання робіт та надання послуг, що належать до їх посадових обов'язків або до посадових обов'язків інших штатних працівників навчального закладу. І ця тенденція мала масовий характер.

Ревізори встановили, що університет витратив 5,4 млн грн на зайву оплату за догово-

рами підряду, укладеними зі штатними працівниками на виконання робіт і надання послуг, що входять до їх посадових обов'язків, та незаконну виплату заробітної плати. Зокрема, з січня 2018 року по квітень 2022 року об'єкт контролю витратив 4,6 млн грн на безпідставну виплату винагород за договорами підряду, укладеними зі своїми ж працівниками на виконання робіт і надання послуг, що входять до їх посадових обов'язків. Договори підряду на виконання окремих робіт уклалися із працівниками університету різних підрозділів, відділів, кафедр (158 осіб у 2018 році; 85 осіб у 2021 році).

Встановлено факти укладання договорів підряду головним бухгалтером навчального закладу із працівниками бухгалтерії. В середньому, впродовж року, із окремими працівниками бухгалтерії, архіву, відділу головного механіка, відділу головного енергетика, канцелярії тощо укладалися від двох до п'яти договорів підряду. Водночас, акти здачі-приймання виконаних робіт не містили будь-якого переліку завдань, їх видів, кількісних та якісних характеристик, а також відсутні первинні документи, на підставі яких університетом складено та підписано такі акти і здійснено відповідну оплату.

Ревізори виявили, що з працівниками бухгалтерії університету, включно із головним бухгалтером, які є штатними працівниками, укладалися договори підряду на виконан-

ня робіт (послуг), які за змістом відповідають основним завданням бухгалтерії та функціональним обов'язкам бухгалтерів, що визначені посадовими інструкціями.

Так, упродовж 2019–2020 рр. із головним бухгалтером університету укладено вісім договорів підряду, якими передбачено надання консультаційних послуг з аналізу та питань управлінського обліку, управління обліку взаєморозрахунків з дебіторами і кредиторами за 2018 рік, здійснення бухгалтерського супроводу «Прозоро (Prozorro)» тощо. Наголошуємо, що ці послуги ідентичні та аналогічні завданням і посадовим обов'язкам головного бухгалтера, що зазначені у кваліфікаційній характеристиці цієї посади.

Оплату послуг за договорами університет провів на підставі актів здавання-приймання робіт, підписаних проректором та затверджених ректором університету. Водночас, ні договорами, ні актами здавання-приймання робіт не конкретизовано результат таких послуг, не охарактеризовано і чітко не описано їх перелік, кількісний та якісний зміст.

Загальна сума нарахованої винагороди за договорами підряду, укладеними із головним бухгалтером університету в 2019–2020 рр, склала 67 тис. грн, відповідно нараховано та сплачено єдиного соціального внеску на суму 14,7 тис. грн.

Також ревізією встановлено, що між університетом та

фізичними особами укладалися договори підряду на надання архівних послуг. Так, упродовж періоду, що підлягав ревізії, університет уклав 37 договорів підряду з фізичною особою, умовами яких передбачено надання архівних довідок, копій документів, витягів з документів, дублікатів додатків до дипломів, послуги з довідково-пошукових робіт тощо. Оплата послуг за договором проведена на підставі актів здавання-приймання робіт, підписаних від університету директором Головного центру організації та методичного забезпечення навчання або одним із проректорів та затверджених ректором або одним із проректорів. Аналогічно ні договором, ні актом здавання-приймання робіт не конкретизовано результат цих послуг, не охарактеризовано і чітко не описано їх перелік, кількісний та якісний зміст.

Аналізом робіт, завдань та посадових обов'язків посадової інструкції завідувача архіву університету встановлено, що викладені у договорах підряду види послуг, ідентичні та однотипні посадовим обов'язкам. Загальна сума нарахованої винагороди за договорами підряду, укладеними із завідувачою архівом університету протягом 2018–2021 рр. склала 109 тис. грн, відповідно, нараховано та сплачено єдиного соціального внеску на загальну суму 24 тис. грн.

Також договори підряду укладалися із ректором універ-

ситету (!) — на суму 11,2 тис. грн, проректором із науково-педагогічної роботи та організації освітнього процесу — на 13,7 тис. грн, доцентом кафедри комп'ютеризованих електромеханічних систем (сином колишнього ректора, а нині — першого проректора з наукової роботи та міжнародного співробітництва) на 148 тис. грн. Укладання договорів підряду на виконання робіт, аналогічних посадовим обов'язкам штатних працівників, мало систематичний характер. Відтак, це ніщо інше, як безпідставна подвійна оплата праці, що мала б бути виконана в рамках звичайних посадових обов'язків виконавців.

Окрім того, університет укладав договори підряду зі студентами на послуги з охорони університетських розважальних заходів. Зазначимо: без відповідних розрахунків до кошторисів і надходжень до спеціального фонду від надання послуг у сфері відпочинку та дозвілля. Так, витрачено майже 0,5 млн грн бюджетних коштів без підтверджуючих документів щодо надання таких послуг. Варто зауважити, що договори на послуги з охорони університетських розважальних заходів укладалися в період дії карантинних обмежень, спрямованих на запобігання поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19).

З метою забезпечення законного та ефективного використання бюджетних коштів Держаудитслужба в межах

своїх повноважень зобов'язала ректора університету не допускати укладання договорів підряду та цивільно-правових договорів із працівниками університету на виконання робіт та надання послуг, що належать до їх посадових обов'язків або до посадових обов'язків інших штатних працівників навчального закладу.

ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ПІЛЬГОВИКІВ ЯК УНІВЕРСИТЕТ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ЇХ ВИКОНАННЯ?

Закон України «Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії» визначає правові засади формування та застосування державних соціальних стандартів і нормативів, спрямованих на реалізацію закріплених Конституцією України та законами України основних соціальних гарантій.

Державні соціальні гарантії — це встановлені законами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, встановлені законами пільги, розміри інших видів соціальних виплат, встановлені законами та іншими нормативно-правовими актами, які забезпечують рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму.

Забезпечувати стовідсоткове виконання державних соціальних гарантій для студентів, в зазначеному випадку, має вищий навчальний заклад. Натомість результати ревізії виявили факти незабезпечення університетом надання державних соціальних гарантій студентам пільгових категорій. Зокрема, недоотримання дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, грошової компенсації на харчування на суму 344,2 тис. грн і стипендій студентами на суму 131,8 тис. грн.

Так, грошова компенсація на харчування дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа, а також студентам, які в період навчання у віці від 18 до 23 років залишилися без батьків і перебувають на повному державному утриманні, виплачувалася у розмірі вартості харчування у закладах освіти з цілодобовим перебуванням без врахування торгівельної націнки.

Згідно з ЗУ «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» держава здійснює повне забезпечення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, а також осіб із їх числа. Допомога та утримання таких дітей не можуть бути нижчими встановлених мінімальних стандартів, які забезпечують кожній дитині рівень життя, необхідний для фізич-

ного, розумового, духовного, морального та соціального розвитку на рівні, не нижчому встановленого прожиткового мінімуму для таких осіб.

Як показала ревізія, індексацію стипендії студентам університету здійснено в межах мінімальної академічної звичайної стипендії, а не прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб, як це передбачено чинним законодавством. Варто наголосити, що стипендії — це «захищена» стаття, так звані кошти цільового призначення. Всі перерахунки, індексації слід виконувати дуже ретельно, бо за цим завжди пильнують компетентні органи.

Чому ж навчальний заклад належним чином не подбав про забезпечення прав студентів, яким держава обіцяє підтримку і допомогу? Отримувати зарплату всі хочуть вчасно і в повному обсязі, в тому числі, й працівники бухгалтерії та ректорату, які дозволяють собі виплачувати стипендії студентам без врахування передбачених законодавством індексацій та надбавок.

ОРЕНДА ДЕРЖАВНОГО МАЙНА — ДЖЕРЕЛО НАДХОДЖЕНЬ ДО СПЕЦІАЛЬНОГО ФОНДУ БЮДЖЕТУ УНІВЕРСИТЕТУ

Бюджет університету складається із коштів загального фонду та спеціального фонду. Саме за рахунок надходжень до спеціального фонду ЗВО має

можливість розширювати свою діяльність, проводити навчання студентів понад державне замовлення, а також більше залучати кваліфікованих викладачів для забезпечення освітнього процесу. Це означає, що ефективність роботи ЗВО визначається, зокрема, його здатністю отримати тає додаткове фінансування та належним чином використовувати акумульовані фінансові ресурси. Збільшенню надходжень до спеціального фонду має приділятися особлива увага, враховуючи той факт, що бюджетні асигнування загального фонду не покривають у повному обсязі видатки університету.

Одним із джерел формування доходів університету є надходження орендної плати за здані Фондом Держмайна в оренду приміщення. Як виявили ревізори, університет повною мірою не використав можливість отримати додаткові надходження до спеціального фонду кошторису бюджетної установи. Розберемося докладніше.

«Методика розрахунку і порядок використання плати за оренду державного майна», затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 №786 визначає, що у разі, коли орендодавцем майна є Фонд державного майна, його регіональне відділення чи представництво, орендна плата за нерухоме майно державних підприємств, установ, організацій спрямовується: 70 відсотків орендної плати до

державного бюджету, 30 відсотків державному підприємству, установі, організації, на балансі яких перебуває це майно. Зазначимо, що у квітні 2013 року співвідношення в розподілі державний бюджет-балансоутримувач змінилось і стало 50 на 50%. Однак договори оренди державного майна, балансоутримувачем якого є університет, в частині розподілу орендної плати не були приведені у відповідність до вимог Бюджетного кодексу. Внаслідок невідповідності розподілу та перерахування орендної плати — 30% на рахунок університету та 70% до Державного бюджету — університет недоотримав майже 1,0 млн грн за надане в оренду майно.

Для додаткового надходження коштів до спецфонду, Держаудитслужба зобов'язала керівництво університету звернутися в Регіональне відділення фонду державного майна України по Вінницькій та Хмельницькій областях з приводу внесення змін до договорів оренди державного майна, балансоутримувачем якого є університет, в частині приведення розподілу орендної плати у відповідність до вимог Бюджетного кодексу.

ЗЕМЛЯ ЗА БЕЗЦІНЬ ТА ІНШІ ПОРУШЕННЯ: СКІЛЬКИ НАСПРАВДІ КОШТУЄ ЗЕМЛЯ В ОБЛАСНОМУ ЦЕНТРІ?

Ще одним важливим питанням, дослідженим під час проведення ревізії університету,

є використання землі. Згідно зі ст. 14 Конституції України, земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави. Закріплене у ч. 1 ст. 14 Конституції України словосполучення «перебуває під особливою охороною держави» передбачає, що держава в особі органів державної влади і органів місцевого самоврядування у визначених Конституцією України межах має забезпечити спеціальний правовий режим доступу до землі — об'єкта права власності Українського народу — та її охорону і захист як територіальної основи суверенітету України.

Відповідно до державних актів права власності на землю університет володіє 31,39 га землі у м. Вінниця, балансовою вартістю 45,6 млн грн. Ревізори встановили, що вартість цієї землі занижена, згідно з нормативно-грошовою оцінкою земель у м. Вінниця, на 107,4 млн грн. Зазначений факт свідчить про відсутність дієвого внутрішнього контролю з боку керівництва університету.

До порушення бюджетного законодавства також призвело включення університетом недостовірних даних до бюджетних запитів. Як наслідок, допущено завищення бюджетних асигнувань по спеціальному фонду на загальну суму 47,7 млн грн. Ще 3,7 млн грн коштів загального фонду спрямовано на оплату вартості спожитих комунальних послуг, що

мають здійснюватися коштом спеціального фонду.

Для зміцнення фінансово-бюджетної дисципліни, запобігання фактам незаконного та неефективного витрачання бюджетних коштів та державного майна, посилення контролю за їх використанням Держаудитслужба направи-

ла університету вимоги щодо вжиття невідкладних заходів з метою повного усунення виявлених фінансових порушень. Про результати ревізії поінформовано Міністерство освіти і науки України та правоохоронні органи, за виявленими фактами відкрито кримінальне провадження.

*Віта Дем'янюк,
головний спеціаліст
з питань комунікацій та
зв'язків з громадськістю
відділу організаційної роботи
Управління Північного офісу
Держаудитслужби
у Вінницькій області*

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ

ОСОБЛИВОСТІ ОРЕНДИ КОМУНАЛЬНОГО МАЙНА У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

З початком повномасштабного вторгнення росії в Україну перед населенням, бізнесом і державою постали нові виклики через те, що країна перебуває у стані війни, знищено безліч об'єктів інфраструктури, житлового фонду, адміністративних будівель. З 24 лютого 2022 року, відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», в Україні введено режим воєнного стану, і країна почала адаптуватися під нові складні реалії.

Вся економіка України встала на воєнні рейки. В умовах воєнного стану актуалізується проблематика управління майном, оскільки останнє виступає економічною основою місцевого самоврядування та державного управління. Ефективне

управління державним майном та об'єктами комунальної власності зміцнює спроможність територіальних громад, формуючи водночас передумови забезпечення як їх суспільної стабільності, так і досягнення цілей сталого та збалансованого розвитку.

І як наслідок усі елементи механізму управління державою перейшли в особливий режим роботи, але виконувати свої функції не перестали. Верховна Рада України та Уряд країни, не стала винятком, і нормотворча робота їх тривала.

Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» від 01.04.2022 №2181-IX внесено суттєві зміни до Закону Укра-

їни «Про оренду державного та комунального майна» від 03.10.2019 №157-IX (далі — Закон №2181) щодо орендних відносин в умовах воєнного часу.

Звертаємо увагу на те, що Закон №2181 набрав чинності з дня, наступного за днем його опублікування, і діє під час дії воєнного стану та протягом одного року з дня припинення чи скасування дії воєнного стану.

Зокрема, пунктом 6¹ розділу «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про оренду державного та комунального майна» від 03.10.2019 №157-IX (Далі — Закон №157) Кабінету Міністрів України під час дії воєнного стану надано повноваження щодо встановлення інших правил передачі в оренду державного та комуналь-

ного майна, ніж ті, що передбачені цим Законом, зокрема щодо:

- строків надання згоди на включення об'єкта оренди до одного з Переліків;
- стартової орендної плати у випадках, якщо інформація про залишкову балансову вартість об'єкта оренди є меншою 10% первісної балансової вартості об'єкта оренди;
- необхідності здійснення оцінки об'єкта оренди для цілей передачі його в оренду орендарям, передбаченим абз. 1 ч. 1 ст. 15 цього Закону;
- строків проведення аукціону і затвердження протоколу результатів аукціону;
- необхідності та строків завантаження орендодавцем договору оренди та акта приймання-передачі до ЄТС;
- можливості підписання документів за допомогою кваліфікованого електронного підпису та переліку таких документів;
- продовження договору оренди, зокрема щодо запровадження можливості автоматичного продовження договорів оренди, строк дії яких закінчується під час дії воєнного стану, на строк до припинення чи скасування та на чотири місяці після припинення чи скасування воєнного стану;
- припинення орендарем договору оренди;
- незастосування окремих обмежень на передачу майна в суборенду, передбачених абз. 9 і 10 ч. 1 ст. 3 та ст. 22 цього

Закону, при цьому строк дії укладеного відповідно до цієї статті договору суборенди не може перевищувати строк дії воєнного стану, збільшений на чотири місяці;

- можливості застосування пільгової орендної плати на строк, що не перевищує шість місяців, для орендарів, які беруть участь в аукціоні з оренди державного майна з метою переміщення виробництв, активів і потужностей для здійснення господарської діяльності, розміщених на території, визначеній Кабінетом Міністрів України, а також механізму підтвердження права на застосування пільгової орендної плати;
- повноважень військової адміністрації з питань, визначених цим пунктом.

І як наслідок особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану (звільнення, перерахунок орендної плати; припинення передачі в оренду державного майна; припинення, продовження строку дії договорів оренди) визначені постановою Кабінету Міністрів України «Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану» від 27.05.2022 №634 (далі — Постанова №634).

В цій статті зупинимось на основній нормі Постанови №634 щодо особливостей оренди комунального майна в умовах воєнного стану.

ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ОРЕНДНОЇ ПЛАТИ ЗА ДОГОВОРАМИ, ПОГОДЖЕНИМИ АБО УКЛАДЕНИМИ ДО 24 ЛЮТОГО 2022 РОКУ

Для майна територіальних громад Уряд встановив лише два випадки, коли орендар звільняється від орендної плати автоматично (тобто без рішення орендодавця чи уповноваженого органу місцевого самоврядування), тоді як під автоматичне звільнення від орендної плати підпадають чотири категорії державного майна (пп. 1 п. 1 Постанови №634.).

Слід зазначити, що правило автоматичного звільнення від орендної плати стосується виключно договорів, що були чинними станом на 24.02.2022 р. або укладені після цієї дати за результатами аукціонів, що відбулися 24.02.2022 або раніше.

Це правило застосовується тільки до договорів, орендарями у яких є:

- фізичні особи та фізичні особи — підприємці, які були призвані або прийняті на військову службу після оголошення воєнного стану;
- будь-які особи, які використовують майно, розташоване в адміністративно-територіальних одиницях, в межах яких припиняється доступ користувачів до єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану (Донецька

область; Запорізька область в межах Бердянського, Василівського, Мелітопольського, Пологівського районів; Луганська область; Миколаївська область в межах Баштанського, Вознесенського районів (крім селищ міського типу Доманівка, Братське, м. Южноукраїнська), Миколаївського району (крім м. Миколаєва); Харківська область в межах Богодухівського району (крім мм. Валків, Богодухова, смт Краснокутськ), Ізюмського району, Куп'янського і Харківського районів (крім м. Мерефи, смт Нова Водолага, м. Харкова), Чугуївського району (крім м. Змієва); Херсонська область; Автономна Республіка Крим; м. Севастополь (далі — визначені території).

Звертаємо увагу на те, що відповідно до підпункту 1 пункту 1 Постанови №634 зазначені категорії договорів звільняються від орендної плати на період воєнного стану і протягом трьох місяців після його припинення чи скасування, але у будь-якому разі до кінця 2022 року.

Важливо: статус військовослужбовця підтверджується документом, що посвідчує особу, форма та порядок видачі якого встановлюються Міністерством оборони України. Визначені особи або члени їх сімей зобов'язані надати орендодавцеві підтвердження факту проходження військової служби у строк до 60 календарних днів після завершення во-

єнного стану або припинення військової служби. При цьому Постановою №634 жодним чином не регламентовано спосіб у який має бути надане підтвердження.

Підпунктом 5 п. 1 Постанови №634 визначено, що звільнення або перерахунок орендної плати здійснюється без окремого рішення орендодавця. Отже, у зв'язку з тим, що Постанова №634 набула чинності 01.06.2022, то право на звільнення від орендної плати у переліченій категорії виникло з першого дня введення воєнного стану. Відповідно до пп. 6 п. 1 Постанови №634 переплата коштів по орендній платі, яка виникла на дату набрання чинності Постанови №634 зараховуються в рахунок орендної плати за майбутній період.

Слід врахувати, що відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування можуть додатково приймати рішення з питань, визначених п. 1 Постанови №634

АВАНСОВИЙ ВНЕСКОК ТА ЗАБЕЗПЕЧУВАЛЬНИЙ ДЕПОЗИТ

Пунктом 2 Постанови №634, визначено що органи місцевого самоврядування та інші установи і організації, діяльність яких фінансується за рахунок державного або місцевих бюджетів звільнено від сплати авансового внеску та забезпечувального депозиту, а для усіх

інших орендарів встановлено фіксований розмір авансового внеску та забезпечувального депозиту на рівні місячної орендної плати.

Звертаємо увагу на те, що норми п. 2 Постанови №634 стосується виключно договорів, які укладаються у період воєнного стану.

Слід зазначити, що протягом воєнного стану орендарі комунального майна, які уклали договори оренди за результатами проведення електронних аукціонів або які уклали договори оренди без проведення аукціону відповідно до ч. 2 ст. 15 Закону України «Про оренду державного та комунального майна» від 03.10.2019 №157-IX (далі — Закон №157), отримали право на повернення сплачених ними забезпечувальних депозитів за наявності умов, визначених у пп. 2 п. 13 Постанови №634.

Порядок повернення сплаченого депозиту визначено п. 13 Постанови №634.

Звертаємо увагу на те, що відповідно до абз. 17 пп. 2 п. 13 Постанови №634 орендарі, які отримали суми забезпечувальних депозитів відповідно до цього підпункту (включаючи орендарів, у яких майно було вилучено, але повернуто після припинення чи скасування воєнного стану), зобов'язані повернути такі суми орендодавцям до 30 квітня року, що настає за роком, в якому оголошено про припинення чи скасування воєнного стану на території за місцезнаходженням орендованого май-

на, але у будь-якому разі не пізніше ніж за три місяці до дати припинення чи скасування договору оренди.

Водночас, така вимога не поширюється на орендарів, договори оренди з якими будуть припинені станом на зазначену дату.

ПРАВО НА ПІЛЬГОВУ ОРЕНДУ

Після оголошення на території України воєнного стану та початку активної фази бойових дій більша частина бізнесу була фактично паралізована через різноманітні обставини, в тому числі і орендарі, які користувалися майном на територіях, де нині ведуться активні бойові дії, або території яких були деокуповані після 24.02.2022 року. З метою збереження виробничого і трудового потенціалу України була запроваджена урядова Програма щодо тимчасового переміщення підприємств з постраждалих під час війни регіонів згідно якої усі підприємства можуть отримати державну допомогу в переміщенні своїх потужностей до безпечних областей країни.

Урядом Постановою №634 передбачені пільги у сфері оренди підприємствам, які вивезені із зон активних бойових дій.

Зокрема, згідно з п. 4 Постанови №634, переможці електронних аукціонів, які взяли участь в аукціоні з метою переміщення виробництва та інших активів і потужностей для провадження господарської діяльності з територій Донецької, Луганської,

Запорізької, Київської, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської, Чернігівської, Кіровоградської, Дніпропетровської, Житомирської, Одеської областей, Автономної Республіки Крим та міст Києва та Севастополя, протягом перших шести місяців оренди сплачують орендну плату (у тому числі авансовий внесок) в розмірі 1 грн за 1 кв. метр орендованої площі (далі — пільгова орендна плата).

Порядок отримання права на пільгову орендну плату визначено в п. 4 Постанови №634.

СКОРОЧЕННЯ ТА СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР ПОГОДЖЕНЬ

Уряд прийнявши Постанову №634 значно скоротив час проходження процедури включення об'єкта оренди до одного з переліків.

Зокрема, до прийняття Постанови №634 уповноважений орган до сфери управління якого належить балансоутримувач мав 40 робочих днів на прийняття рішення про доцільність передачі майна в оренду/ про надання згоди на передачу майна в оренду або про відмову у погодженні передачі майна в оренду.

При цьому, Постановою №634 передбачено, що у випадку відсутності погодження або відмови в погодженні протягом 7 робочих днів з моменту надходження відповідної заява, такі дії уповноваженого органу вважаються погодженням уповноваженого органу управ-

ління рішення балансоутримувача про намір передачі майна в оренду.

Важливо: підписання балансоутримувачем договору оренди фактично означає прийняття ним рішення про намір передачі майна в оренду. (пункт 6. Постанови №634).

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНКИ ТА СТРАХУВАННЯ ДЛЯ ОРЕНДАРІВ ВИЗНАЧЕНИХ АБЗ. 2 Ч. 1 СТ. 15 ЗАКОНУ №157

Постановою також встановлено особливості передачі майна в оренду органам державної влади та органам місцевого самоврядування, іншим установам і організаціям, діяльність яких фінансується за рахунок державного або місцевих бюджетів (перелік таких орендарів визначений абз. 2 ч.1 ст. 15 Закону №157).

Слід зазначити, що при передачі майна в оренду зазначеній вище категорії орендарів:

- вартість об'єкта оренди встановлюється на рівні його балансової вартості;
- у разі якщо згідно даних бухгалтерського обліку балансова вартість об'єкта не визначена або дорівнює нулю органи місцевого самоврядування не потребують проведення переоцінки об'єкта оренди;
- здійснювати страхування об'єкта оренди не обов'язково;
- оприлюднення договору та акту приймання передачі в

електронній торговій системі здійснюється протягом місяця з дати припинення чи скасування воєнного стану.

Звертаємо увагу на те, що в період воєнного стану інформація про орендарів, визначених абз. 2 і 4 ч. 1 ст. 15 Закону №157, та прийняті уповноваженими органами рішення щодо оренди майна такими орендарями не публікуються в електронній торговій системі.

ПРОДОВЖЕННЯ ТА РОЗІРВАННЯ ДОГОВОРІВ

Відповідно до п. 5 Постанови №634 договори оренди комунального майна, строк дії яких завершується у період воєнного стану, вважаються продовженими на період дії воєнного стану та протягом чотирьох місяців з дати припинення чи скасування воєнного стану, крім випадку, коли балансоутримувач з урахуванням законодавства, статуту або положення балансоутримувача про погодження уповноваженим органом управління, до

сфери управління якого належить балансоутримувач, за 30 календарних днів до дати закінчення договору оренди повідомив орендодавцю та орендарю про не продовження договору оренди з підстав, визначених ст. 19 Закону №157.

Норма щодо продовження договору, встановлена цим пунктом, не застосовується до договорів, щодо яких рішення про їх продовження прийнято на аукціоні і аукціон оголошено до дати набрання чинності цією постановою. Для продовження договору оренди у такий спосіб заява орендаря та окреме рішення орендодавця не вимагаються.

Також спрощено процедуру розірвання договорів оренди. Постановою №634 передбачається, що договори оренди будуть розриватися за заявою орендаря, яка має бути надана орендодавцю, шляхом направлення відповідної заяви на електронну пошту орендодавця вказану у договорі оренди (п. 5 Постанови №634).

Отже, при дослідженні питання щодо законності оренди

комунального майна у період воєнного стану (звільнення, перерахунок орендної плати; припинення передачі в оренду комунального майна; припинення, продовження строку дії договорів оренди) необхідно враховувати норми Закону України «Про оренду державного та комунального майна» від 03.10.2019 №157-IX, постанови Кабінету Міністрів України «Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану» від 27.05.2022 №634, розпорчих документів відповідних органів місцевого самоврядування та інші документи з урахуванням особливостей щодо оренди комунального майна у період воєнного стану.

*Валентина Гергель,
заступник начальника
департаменту — начальник
відділу контролю фінансових
установ Департаменту
взаємодії з правоохоронними
органами*

КРАПЛИНА КРОВІ — РЯТУЄ ЖИТТЯ!

Розвиток донорства крові та її компонентів є важливою соціальною необхідною справою кожної держави.

Всі ми знаємо, що переливання крові рятує життя і покращує здоров'я, але багато пацієнтів, які потребують пере-

ливання, не мають своєчасного доступу до безпечної крові. Потреба в переливанні крові може виникнути в будь-який час.

Законодавством врегульовані відносини, пов'язані з розвитком донорства крові та її компонентів, забезпеченням комплексу соціальних, економічних, правових і медичних заходів щодо організації донорства в Україні та задоволенням потреб охорони здоров'я в донорській крові, її компонентах і препаратах.

Вданий час донорство вийшло за межі вузько-медичної проблеми, коли вирішувалося лише питання про забезпечення кров'ю лікувальних установ, і стало проблемою соціальною, що відбиває взаємовідношення між людьми і тим самим зачіпає інтереси всього нашого суспільства.

Повномасштабна війна, спричинена вторгненням російської армії в Україну, докорінно змінила життя країни. Щодня до лікарень прибувають нові поранені бійці, і медичним закладам необхідна кров, яка рятує життя військових. Донорської крові потребують також цивільні, що постраждали від воєнних дій, пацієнти лікарень після планових ургентних операцій, онкологічні хворі, породіллі.

В Україні завжди існував дефіцит донорської крові, й на сьогоднішній день ця проблема стала особливо гострою.

Національна система крові внаслідок війни вже втратила крупні Центри крові (Севеодонецьк, Маріуполь та Краматорськ), тому збереження потужностей заготівлі крові та її компонентів існуючими закла-

дами служби крові є пріоритетним напрямком сьогодення.

На території Чернігівської області діяльність щодо забезпечення потреби по заготівлі крові здійснюється Комунальним некомерційним підприємством «Чернігівський обласний центр крові» Чернігівської обласної ради (далі — Центр крові).

Результати державного фінансового аудиту діяльності підприємства за період з 01.10.2019 по 30.09.2022 встановлюють причини недостатньої ефективної роботи, в тому числі і під час військової агресії російської федерації проти України.

Під час активних бойових дій, бомбардувань та артилерійських обстрілів міста Чернігів Центр крові працював в цілодобовому режимі, в умовах відсутності електроенергії, водопостачання та опалення. Наявне на той час обладнання, призначене для забезпечення безперебійного постачання електроенергії не витримувало навантаження.

Внаслідок ударів вибухових хвиль та уламків під час проведення бойових дій було пошкоджено будівлю Центру крові та лабораторне обладнання.

Аудитом встановлено, що вартість лабораторного обладнання, необхідного для забезпечення, заготівлі донорської крові та її компонентів, їх переробки, тестування, зберігання та розподілу відповідно до встановлених технологічних норм, становить 5,0 млн гривень.

Застаріле та пошкоджене обладнання є перешкодою для ефективного ведення фінансово-господарської діяльності та призвело до недоотримання додаткових надходжень від реалізації компонентів крові щонайменше на 3,2 млн гривень.

Усі тилові Центри крові нині забезпечують лікарні у своїх регіонах і відправляють компоненти крові у заклади на лінію зіткнення.

Термін зберігання компонентів крові різний: еритроцитів до 42 діб, тромбоцитів — до п'яти діб, плазми — до трьох. Під час воєнного стану актуальність збереження та повного використання крові та її компонентів зростає та є передумовою збереження життів наших воїнів.

Відсутність ефективного механізму співпраці закладів та установ національної системи крові з метою обміну інформацією про запаси компонентів донорської крові і закладів охорони здоров'я щодо наявних запасів та клінічного використання компонентів крові, незабезпеченість матеріальними активами які були необхідні для автономної роботи в умовах воєнного стану, призвели до списання за період дослідження крові та її компонентів на загальну суму 0,5 млн гривень.

Попри складні фінансово-економічні умови керівництво Центру крові усувається від прийняття рішень щодо підвищення результативності функціонування одного з відділів заготівлі крові та її компонен-

тів, що, як наслідок, призвело до неефективних витрат на його утримання в сумі 2,6 млн гривень.

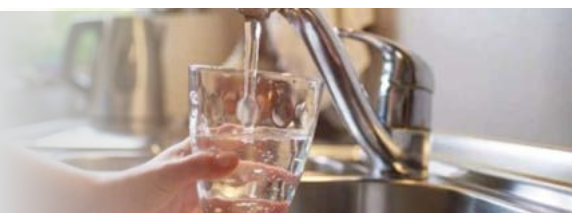
За результатами проведеного аудиту для поліпшення ефективності фінансово-господарської діяльності, усунення

виявлених недоліків аудиторами надано відповідні рекомендації керівнику підприємства, адже дуже важливо, щоб медичні заклади своєчасно та в повному обсязі були забезпечені компонентами крові, яка рятує життя людей.

Наталія Чучвага,
начальник відділу контролю
за місцевими бюджетами
Управління Північного
офісу Держаудитслужби в
Чернігівській області

КОМУНАЛЬНЕ ГОСПОДАРСТВО

ЯКУ ВОДУ СПОЖИВАЛИ У БЕРДИЧЕВІ

Вода є найважливішим природним ресурсом нашої планети та найпростішим хімічним компонентом, який об'єднує усі живі організми. Для людини вода є не менш важливою частиною існування, яка впливає і на стан здоров'я, і на самопочуття, і на тривалість життя. Більше того, Всесвітня організація охорони здоров'я в ході ряду досліджень дійшла висновку, що близько 90% людських хвороб спричинені вживанням неякісної води. Тож, питання якості питної води в наш час має неабияку актуальність та значущість.

Задоволення попиту на воду в містах та інших населених пунктах здійснюється шляхом влаштування централізованих систем водопостачання. Сучасний водопровід є системою складних споруд для видобування води, очищення її (у разі потреби), зберігання необхідних запасів і транспортування

до споживача. Проте, не варто забувати, що незадовільний технічний стан водопровідних мереж і споруд, несвоєчасне проведення їх капітальних, поточних та планово-профілактичних ремонтів, велика кількість аварій і затягування строків їх ліквідації негативно впливає на якість питної води централізованого постачання. Наприклад, варто спробувати розібратися в питанні забезпечення населення якісною питною водою на прикладі одного з міст Житомирщини (на основі результатів, отриманих в ході державного фінансового аудиту діяльності міського комунального підприємства «Бердичівводоканал» (далі — МКП «Бердичівводоканал», Підприємство).

СУЧАСНИЙ СТАН ВОДОПРОВІДНИХ МЕРЕЖ БЕРДИЧЕВА

Місто Бердичів забезпечується водою з ріки Гнилоп'ять

та підземних джерел (артезіанських свердловин), розташованих у різних районах міста та його околицях. Вода у поверхневих водоймах має різні види хімічних, органічних забруднень, містить велику кількість мікроорганізмів, зокрема хвороботворних, має неприємний смак та запах.

Вода з підземних джерел також містить неорганічні та органічні сполуки, тому перед подачею у водопровід проводиться низка технологічних процесів підготовки води, зокрема її фільтрація та знезараження. Очищення води передбачає під собою її звільнення від завислих часток, каламутності, розчинених та нерозчинених солей, доведення показників кольору, запаху і смаку до встановлених вимог. Для знезараження можуть використовуватись різні методи, проте у цьому місті, як і в багатьох інших містах України,

використовується такий метод, як хлорування води.

У місті Бердичеві здебільшого експлуатуються водопровідні мережі, які побудовані в 60–70 роки минулого століття, а їх загальна протяжність становить 176 км. З цієї причини виникають часті пориви на водопровідних мережах та перебої з водопостачанням у місті. Незадовільний технічний стан водопровідних мереж призводить до значних витрат на ремонтно-відновлювальні роботи, що в цілому посилює економічні та екологічні проблеми міста, а також визнано й самим МКП «Бердичівводоканал», згідно з інформацією, наданою у відповідь на звернення щодо неякісного водопостачання, а саме: «якість води на пряму залежить від стану труб водопровідної мережі. Незадовільний стан питної води, що надходить до споживача після поривів водопровідних мереж, пов'язана з аварійним станом труб водопроводу. Практично всі водопровідні мережі міста були прокладені в 60–70 роках минулого століття. Майже 100% мереж знаходяться в край зношеному, аварійному стані та потребують негайної заміни. З початку 2019 року на мережах міста виникло 302 прориви, що в свою чергу, призводить до погіршення якості питної води. Подача питної води в мережу водопостачання проходить повний цикл очистки та відповідає ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання

людиною», регулярно проводяться перевірки якості питної води, яка надходить з РЧВ у водопровідну мережу міста».

Так, впродовж досліджуваного періоду загальна кількість аварій системи водопостачання становила 1075, а зношеність водопровідної мережі, яка становить від 75 до 80%, змушує при виконанні аварійно-відновлювальних робіт відключати (припиняти) подачу води, що в свою чергу, призводить до зростання втрат води.

Фактично, впродовж 2018–2020 років у м. Бердичів замінено мереж протяжністю 1,7348 км, з них водопостачання — 1,2068 км, що становить лише 0,7% від загальної довжини мереж. Таким чином, при існуючих темпах заміни водопровідних мереж (0,4 км/рік) для повної їх заміни МКП «Бердичівводоканал» знадобиться більше 400 років.

САНІТАРНІ НОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РЕГЛАМЕНТ

Відповідно до п. 9.1.1 Правил технічної експлуатації систем водопостачання та водовідведення населених пунктів України, затверджених наказом Державного комітету України по житлово-комунальному господарству (далі — Правила № 30), зовнішні системи подачі і розподілу води повинні забезпечувати безперебійне і надійне постачання споживачам питної води, якість якої відповідає санітарним нормам і вимогам чинного державного

стандарту «Вода питна». Така вода призначена для споживання людиною, забезпечення фізіологічних, санітарно-гігієнічних, побутових і господарських потреб населення, а також для виробництва продукції, що потребує використання питної води відповідно до Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», затверджених наказом Міністерством охорони здоров'я України від 12.05.2010 №400 (далі — ДСанПіН 2.2.4-171-10).

Виробничий контроль безпечності та якості питної води, призначеної для споживання людиною, як передбачено п. п. 4.1, 4.2 ДСанПіН 2.2.4-171-10, проводиться підприємствами питного водопостачання, в нашому випадку — МКП «Бердичівводоканал». Здійснення такого контролю відбувається відповідно до вимог Санітарних норм та згідно з робочою програмою, що є складовою технологічного регламенту або іншого документа з описом технологічного процесу виробництва питної води, який містить перелік показників, що потребують контролю та порядок його здійснення, місця та календарні графіки відбору проб води для лабораторних досліджень.

Для кращого розуміння, чому технологічний регламент є вкрай важливим в контексті цієї теми зупинимося на окремих аспектах його трактування. По-перше, це основний технічний документ підприємств,

які надають послуги з централізованого питного водопостачання (та водовідведення). Він вміщує повний детальний опис технологічного процесу виробництва питної води та показників якості. Зокрема, характеристики системи водопостачання в цілому та її окремих частин, очисних споруд, насосних станцій, розподільної мережі, робочу програму, порядок та періодичність виробничого контролю та інші важливі показники. По-друге, технологічний регламент затверджується та узгоджується з усіма необхідними установами та є підставою для виконання усіх видів робіт з експлуатації, поточного та капітального ремонту, технологічного, фізико-хімічного і бактеріологічного контролю за роботою всього водоочисного комплексу та його окремих елементів. Дотримання вимог технологічного регламенту є обов'язковим для всього обслуговуючого персоналу, оскільки це забезпечує належну якість наданих послуг, оптимальність усіх стадій технологічного процесу, запобігання пошкодження споруд та обладнання, безпечність експлуатації, виконання встановлених вимог з охорони праці, зведення до мінімуму можливості виникнення аварійних ситуацій тощо.

Доречним буде «зануритися» й в нормативно-правове поле цього питання, де знайдемо інформацію, що відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне

регулювання у сфері комунальних послуг від 10.08.2012 №279 (розд. 3.4.1) суб'єкти господарювання, які здійснюють централізоване водопостачання зобов'язані мати технологічний регламент з експлуатації споруд та мереж централізованого водопостачання, затверджений керівником суб'єкта господарювання.

Проте, в ході проведення аудиту МКП «Бердичівводоканал» фахівці Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області виявили, що технологічний регламент з описом процесу виробництва питної води та контролю показників якості, розробка якого передбачена ДСанПіН 2.2.4-171-10 на Підприємстві відсутній.

ЯКУ ВОДУ СПОЖИВАЮТЬ БЕРДИЧІВЛЯНИ

Відповідно до п. 4.5 ДСанПіН 2.2.4-171-10, підприємства питного водопостачання повинні здійснювати систематичний виробничий контроль за безпечністю та якістю води від місця водозабору до місця її споживання.

Не зважаючи на те, що МКП «Бердичівводоканал» у відповідях на звернення щодо водопостачання населення та відхилень у якості питної води стверджує, що «щоденно працівниками лабораторії нашого підприємства проводиться дослідження якості питної води, що подається в мережі міста. Результати дослідження заносяться в журнал «результати

дослідження проб води». Питна вода, що подається населенню міста відповідає санітарним нормам та правилам «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10) результати лабораторних досліджень Держпродспоживслужби в Житомирській області «говорять» про зворотне, а саме підтверджують тенденцію до погіршення якості питної води у місті. Так, Бердичівським районним управлінням головного управління Держпродспоживслужби в Житомирській області було відібрано проби питної води з міського водозабору, з водопровідної мережі міста та в комунальних навчальних закладах міста. В результаті лабораторних досліджень було виявлено низку недоліків, зокрема:

- відхилення за органолептичними показниками (запах, смак та присмак), що може свідчити про органічне та/або хімічне забруднення;
- факти невідповідності проб встановленим санітарно-хімічним нормам й органолептичним показникам через недотримання регламентів роботи водоочисних споруд, а саме фільтрувального обладнання та неналежного утримання водопровідних мереж.

Також, за результатами проведених протягом 2018–2021 років спеціалістами Державної установи «Житомирський обласний лабораторний центр Міністерства охорони здоров'я

України» лабораторних досліджень питної води централізованого водопостачання в м. Бердичів (постачальником якої є МКП «Бердичівводоканал»), отриманих в ході державного фінансового аудиту, встановлено відхилення (в бік перевищення) за мікробіологічними та санітарно-хімічними показниками, а саме:

Рік	Проб	Відхилень	%
2018	120	35	29,1
2019	125	15	12,0
2020	94	35	37,2
2021	69	7	10,1

Разом з тим, у ході державного фінансового аудиту діяльності МКП «Бердичівводоканал» фахівцями Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області встановлено, що впродовж 2018–2021 років Підприємством з метою очищення води було витрачено реагентів на загальну суму понад 6 млн гривень.

Вищевказані факти невідповідності проб питної води встановленим вимогам санітарно-хімічних показників свідчать про постачання МКП «Бердичівводоканал» споживачам питної води неналежної якості. При цьому, враховуючи відсоток відхилень проб питної води та обсяг реалізації МКП «Бердичівводоканал» послуг з централізованого водопостачання, встановлено, що Підприємством не забезпечено подачу споживачам води гарантованої якості в чималих обсягах, зокрема: у 2018 році —

635,22 тис. м³, 2019 — 264,39, 2020 — 776,47 тис. м³ на загальну суму 24621,62 тис. гривень.

Окрім того, незадовільний технічний стан та зношеність основних фондів системи водопостачання, значна кількість аварій на мережах призводить до втрат води, припинення її подачі і, відповідно, до нарікань з боку споживачів. Так,

згідно з матеріалами, розміщеними в мережі Інтернет, жителі міста продовжують активно звертатися зі скаргами на погіршення якості води, вказуючи на забруднення, неприємний смак та запах. Яскравим прикладом є один із коментарів у соціальній мережі Фейсбук від 18.09.2018 року «з крапа тече не квас, а в горнятку не кава і не чай. Це бердичівська водопровідна вода, яка на думку нашої місцевої влади цілком придатна до вживання. Дякую, та краще вже пийте її самі».

Також, згідно з наданим до аудиту журналом реєстрації скарг, споживачі I категорії «населення» неодноразово зверталися на адресу Бердичівської міської ради та на адресу МКП «Бердичівводоканал» з приводу неякісного надання послуг з централізованого водопостачання. Водночас, як і на приписи контролюючих органів, Підприємство відпо-

відає, що подача питної води в мережу водопостачання проходить повний цикл очищення та відповідає ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», регулярно проводяться перевірки її якості, а незадовільний стан питної води, що надходить до споживача після проривів водопровідних мереж пов'язаний з аварійним станом труб водопроводу.

Загалом, за результатами проведеного фахівцями Управління Північного офісу Держаудитслужби в Житомирській області державного фінансового аудиту діяльності МКП «Бердичівводоканал» зафіксовано неефективні управлінські дії з боку керівництва Підприємства щодо недотримання норм нормативно-правових актів з експлуатації споруд та мереж централізованого водопостачання, неналежного технічного стану об'єктів водопровідної мережі, що впродовж 2018–2021 років зумовило подачу споживачам 1676,08 тис. м³ води неналежної якості, за послуги постачання якої споживачі сплатили майже 25 млн гривень.

*Лариса Хохлюк,
начальник відділу контролю
у галузі промисловості,
інфраструктури та ЖКГ
Управління Північного
офісу Держаудитслужби в
Житомирській області*

МІСЦЕВІ БЮДЖЕТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Рік, відколи на нашій землі йдуть активні воєнні дії, був найскладнішим для України з моменту відновлення незалежності на початку 1990-х.

Найскладнішим він був у всіх сферах, зокрема й для системи фінансів. Економіка стрімко скоротилася, тоді як різко виросли потреби фінансування оборони. Надзвичайним викликом для виживання країни стало забезпечення оперативного, належного та безперервного формування та виконання місцевих бюджетів. Попри значні удари по бюджетах громад, самоуправлінню в більшості вдалося втримати контрольованість протягом перших місяців вторгнення.

У період дії воєнного стану центральні органи виконавчої влади прийняли низку швидких, ефективних, оперативних рішень задля захисту безпеки населення та функціонування бюджетної сфери, швидкого фінансування заходів територіальної оборони та належного функціонування комунальних підприємств. І ці ключові зміни справді спростили роботу, допомогли забезпечити безперебійну діяльність держави в цілому. Місцева влада отримала, з одного боку, більші фінансові ресурси та ширшу автономність у прийнятті рі-

шень щодо їх використання, а з іншого — і більшу відповідальність.

В умовах воєнного стану для забезпечення оперативного, належного та безперервного виконання місцевих бюджетів внесено низку змін у бюджетне законодавство задля створення умов для своєчасного та оперативного реагування на потреби сьогодення.

Отож, про ключові зміни та моменти які стосуються формування та виконання місцевих бюджетів.

В умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації в Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 №2456-VI (далі — БК) внесено ряд змін.

Стосовно складання проєктів місцевих бюджетів та їх прийняття, то Законом України «Про внесення змін до розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України» від 15.03.2022 №2134-IX скасовано норми щодо складання та схвалення прогнозів місцевих бюджетів. Прогноз місцевого бюджету як документ середньострокового бюджетного планування у 2022 році не складався.

Проте, складання проєктів місцевих бюджетів необхідно здійснювати з дотриманням вимог Бюджетного та Податкового кодексів України, з урахуванням прийнятих законодавчих змін!

Також не застосовується вимога частини сьомої ст. 13 БК яка дозволяла передачу коштів між загальним та спеціальним фондами бюджету тільки в межах бюджетних призначень шляхом внесення змін до закону про Державний бюджет України, прийняття рішення про місцевий бюджет або про внесення змін до нього (крім випадку, передбаченого частиною другою ст. 57 цього Кодексу).

Органам місцевого самоврядування або військовим адміністраціям в умовах воєнного стану надано право ухвалювати рішення та спрямувати залишки коштів за освітньою субвенцією та субвенцією особам з особливими освітніми потребами з державного бюджету місцевим бюджетам, збережені на рахунках місцевих бюджетів станом на 1 січня 2022 року, на заходи територіальної оборони, задоволення продовольчих потреб

цивільного населення, евакуацію (вивезення, переміщення) цивільного населення із місцевості, де ведуться бойові дії, та небезпечних територій у безпечні місця, зокрема на оплату транспортних послуг, пально-мастильних матеріалів, облаштування місць розміщення громадян, які у зв'язку з бойовими діями залишили місце проживання (перебування), оплату інших заходів, спрямованих на підтримку цивільного населення в умовах воєнного стану.

Крім того, постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до порядків та умов, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 №6 і від 14.02.2017 №88» від 26.03.2022 №365 внесено зміни до порядків та умов з врахуванням змін норм БК.

Серед норм, які не застосовуються в умовах воєнного стану, є і ст. 55 БК, якою регламентовано захищені видатки. Проте діє пріоритетність здійснення видатків Державною казначейською службою України та органами казначейства, яка наразі врегульована оновленою постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2021 №590.

А також, дозволено перевищення обсягу резервного фонду бюджету понад 1% обсягу видатків загального фонду відповідного бюджету, зокрема не застосовуються норми частини третьої ст. 24 БК.

Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питан-

ня формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану» від 11.03.2022 №252 уточнено особливості виконання місцевих бюджетів в умовах воєнного стану.

Зокрема, надано повноваження військовим адміністраціям населених пунктів, обласним, районним та Київській міській військовій адміністрації:

- приймати за поданням місцевих фінансових органів рішення про внесення змін до рішень про місцеві бюджети;
- здійснювати без погодження відповідною комісією місцевої ради передачу бюджетних призначень від одного головного розпорядника бюджетних коштів до іншого, перерозподіл видатків бюджету і надання кредитів з бюджету за бюджетними програмами, включаючи резервний фонд бюджету, додаткові дотації та субвенції, у межах загального обсягу бюджетних призначень головного розпорядника бюджетних коштів, а також збільшення видатків розвитку за рахунок зменшення інших видатків (окремо за загальним та спеціальним фондами бюджету) за бюджетною програмою;
- приймати рішення про передачу коштів у вигляді міжбюджетного трансферту до відповідного місцевого бюджету без укладення договору;

Слід наголосити що відсутність такого договору позбавить бюджет-донор можливості повернути надані кошти у разі їх нецільового використання!

- здійснювати розподіл та перерозподіл обсягів трансфертів з державного та місцевих бюджетів місцевим бюджетам;
- здійснювати управління коштами місцевих бюджетів без оприлюднення нормативно-правових актів та інших документів, які застосовуються під час бюджетного процесу;
- затверджувати місцеві бюджети, складені місцевими фінансовими органами.

Законом України «Про внесення змін до розд. VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України щодо посилення гнучкості місцевих бюджетів та підвищення оперативності прийняття рішень» від 09.07.2022 №2390-IX передбачено, що органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, військово-цивільні адміністрації або військові адміністрації (у разі їх утворення) можуть приймати рішення про:

- здійснення, як виняток з положень частини другої ст. 85 цього Кодексу, видатків, не віднесених до відповідних місцевих бюджетів Кодексом, і видатків на утримання бюджетних установ одночасно з різних бюджетів. Такі

видатки здійснюються шляхом надання міжбюджетного трансферту з відповідного місцевого бюджету.

- передачу коштів із спеціального фонду місцевого бюджету (крім власних надходжень бюджетних установ та міжбюджетних трансфертів) до загального фонду місцевого бюджету. У разі передачі коштів із спеціального фонду місцевого бюджету до загального фонду місцевого бюджету, як виняток з положень ст. 72 цього Кодексу, місцевий бюджет може затверджуватися з профіцитом за спеціальним фондом та з дефіцитом за загальним фондом шляхом внесення змін до рішення про місцевий бюджет.

Слід врахувати, що внесені зміни та уточнення спрощують та пришвидшують затвердження місцевих бюджетів та внесення змін до них, проте не скасовують основних принципів бюджетного законодавства та залишаються під пильним оком Держаудитслужби!

У період дії воєнного стану та протягом шести місяців після його припинення або скасування у разі виникнення простроченої заборгованості суб'єкта господарювання перед державою (Автономною Республікою Крим, обласною радою чи міською територіальною громадою) за кредитом

(позикою), залученим державою (Автономною Республікою Крим, обласною радою чи міською територіальною громадою) або під державну (місцеву) гарантію, а також за кредитом з бюджету пеня та інші штрафні санкції не нараховуються.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» від 23.12.2022 №1420 уточнено, що перерахування реверсної дотації до державного бюджету з місцевих бюджетів територій, на яких ведуться бойові дії або тимчасово окупованих, згідно з переліком, затвердженим Міністерством реінтеграції, Казначейством не здійснюється.

З метою здійснення видатків на підтримку добровольчих формувань тероборони та допомоги внутрішньо переміщеним особам Типовою класифікацією видатків місцевих бюджетів, затверджену наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження складових Програмної класифікації видатків та кредитування місцевого бюджету» від 20.09.2017 №793 передбачено код 8240 «Заходи та роботи з територіальної оборони», а для фінансування підтримки внутрішньо переміщених та (або) евакуйованих осіб — кодом 3230 — видатки, пов'язані з наданням підтримки внутрішньо переміщеним та (або) евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного

стану в Україні та 8755 — допомога внутрішньо переміщеним та (або) евакуйованим особам у зв'язку із введенням воєнного стану в Україні за рахунок коштів резервного фонду місцевого бюджету.

Для покриття витрат місцевих бюджетів, понесених на оплату комунальних послуг, спожитих у будівлях (приміщеннях) комунальної форми власності, у яких розміщено внутрішньо переміщених осіб на безоплатній основі з резервного фонду державного бюджету надається відповідна компенсація місцевим бюджетам як це передбачено Порядком та умовами, затвердженими постановою КМУ від 11.03.2022 №261. З врахуванням внесених змін дія Порядку поширена на об'єкти державної та приватної власності форми власності.

Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення законодавства на період дії воєнного стану» від 04.03.2022 №2142-IX встановлено, що на період дії воєнного чи надзвичайного стану сільські, селищні, міські ради та ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, мають право приймати рішення про встановлення місцевих податків та (або) зборів та податкових пільг із сплати місцевих податків та (або) зборів без застосування процедур, передбачених Законом України

«Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». У разі введення воєнного чи надзвичайного стану в окремих місцевостях України положення цього підпункту поширюється виключно на представницькі органи територіальних громад відповідних адміністративно-територіальних одиниць, на території яких введено воєнний чи надзвичайний стан.

Постановою Кабінету Міністрів України «Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану» від 27.05.2022 №634 визначено особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану.

Стосовно підготовки та розгляду звіту про виконання бюджету і прийняття рішення щодо нього то, Законом України «Про внесення змін до розд. VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України та інших законодавчих актів України» від 15.03.2022 №2134-IX скасовано вимоги Кодексу щодо:

- обов'язкової публікації не пізніше 1 березня року, що настає за роком звіту місцевих бюджетів — у газетах, визначених Верховною Радою Автономної Республіки Крим, відповідними місцевими радами;
- публічного представлення до 15 березня року, що настає за звітним інформації про виконання бюджетних програм головними розпо-

рядниками бюджетних коштів, у тому числі досягнення цілей державної політики у відповідній сфері діяльності, формування та (або) реалізацію якої забезпечує головний розпорядник бюджетних коштів, у межах бюджетних програм за звітний бюджетний період, та публікації оголошення про час та місце проведення публічного представлення такої інформації, а також оприлюднення в спосіб відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації» інформації визначеної частиною п'ятою ст. 28 Кодексу;

- терміни подання Казначейством звітності про виконання місцевих бюджетів.

Крім того, встановлено, що на період дії воєнного стану або здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації заходи впливу за порушення бюджетного законодавства, встановлені п. п. 2–4 частини першої ст.117 цього Кодексу, не застосовуються до розпорядників та одержувачів бюджетних коштів сектору національної безпеки і оборони, розпорядників та одержувачів бюджетних коштів, залучених до вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану.

Слід врахувати, що ця норма стосується лише розпорядників та одержувачів бюджетних коштів сектору національної безпеки і оборони, розпорядників та одержувачів бюджет-

Звертаю увагу, що перш за все необхідно забезпечити першочергові потреби територіальної громади!

них коштів, залучених до вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану та органи Держаудитслужби наділені повноваженнями застосовувати/ініціювати застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства.

Ми розуміємо що це далеко не останні зміни тому хочеться наголосити на необхідності своєчасного реагування фінансових органів на нововведення та посилення ефективності бюджетного процесу.

Епілог:

Під час війни Черчиллю принесли на розгляд бюджет країни. Погортавши документ, він запитав:

- А де ж витрати на культуру?

- Так війна ж іде! Яка культура? — Якщо немає культури, навіщо ми тоді воюємо? — здивувався Черчилль.

Роман Снігур,
начальник управління
Західного офісу
Держаудитслужби
в Тернопільській
області

ЯК УЧИЛИЩЕ НА КІРОВОГРАДЩИНІ ВТРАТИЛО МІЛЬЙОНИ ГРИВЕНЬ?

Важко переоцінити важливість робітничих професій для відбудови країни після війни. Адже саме майбутні випускники професійно-технічних училищ будуть найактивніше залучені до відбудови України і подальшого розвитку її економічного потенціалу. Слюсарі обслуговуватимуть та ремонтуватимуть техніку на підприємствах, електромонтери виконуватимуть роботи з ремонту та обслуговування електроустаткування, випускники сільськогосподарських спеціальностей забезпечуватимуть Україну врожаєм. Тому до якості освіти у професійно-технічних училищах та технікумах наразі ставляться великі вимоги.

Стан фінансової дисципліни — один із ключових чинників, від якого залежить, як ідуть справи у навчального закладу і чи вистачає йому ресурсів для якісного надання освітніх послуг. Тому фахівці Управління Східного офісу Держаудитслужби в Кіровоградській області провели ревізію окремих питань фінансово-господарської діяльності професійно-технічного училища № 36 смт. Новгородка (далі — училище, ПТУ) за період з 01.01.2018 по 30.06.2022. Ревізією встановлено, що за перевірений період училищем допущено ряд фінансових порушень на 37,2 млн грн, в тому

числі порушень, що призвели до втрат на 11,4 млн грн.

ХТО НАСПРАВДІ ЗАРОБЛЯЄ НА ЗЕМЛЯХ УЧИЛИЩА?

Для якісної освіти важлива не лише теорія, а й практика. Отримати теоретичні знання важливо, але ще важливіше — вміти застосувати їх на практиці, вийшовши зі стін альма матер у світ. Тому всі навчальні заклади повинні забезпечувати майбутнім спеціалістам обов'язкове проходження виробничого навчання та виробничої практики. ПТУ № 36 має для цієї мети земельні ділянки в Устинівському та Новгородківському районах, надані державою в постійне користування. Ділянки чималі — тільки в Устинівському районі їхня площа дорівнює майже 337 га. На цій землі учні спеціальності «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» мають набувати практичних знань та навичок.

Статутом навчального закладу передбачено, що майно та земельні ділянки, закріплені за училищем, не можуть передаватися в оренду чи суборенду юридичним та фізичним особам без згоди Міністерства освіти і науки України. Проте у 2018–2021 роках колишнє керівництво ПТУ уклало зі сторонніми суб'єктами господарювання договори на виконання сільськогосподарських робіт на земельних ділянках Устинівського району без дозволу Міністерства. Відповідно, учні училища не допускалися до проходження виробничої практики та виробничого навчання на цих землях. Засівали, обробляли і збирали урожай із земель училища сторонні установи та організації. Навчальний заклад мав би користуватися земельними ділянками в дослідних і навчальних цілях, але натомість фактично здавав її в оренду для отримання доходу.

Втім, прибутку не було. Принаймні, для училища. На-

ДОВІДКОВО. Взаємозалік — це домовленість сторін цивільних правовідносин про взаємне припинення тих чи інших зобов'язань у встановленому обсязі. Проведення взаємозаліків однорідних зустрічних вимог означає, що кредитор за одним зобов'язанням є боржником за іншим, а боржник за першим зобов'язанням є кредитором за другим. Вимоги в такому випадку мають бути однорідними, тобто зараховуватися можуть вимоги про передачу речей тільки одного роду (товарів, матеріальних цінностей тощо).

приклад, протягом 2018–2021 років училище уклало з сільськогосподарським приватним підприємством (підрядник) договори на виконання аграрних робіт на землях училища, а також договори купівлі-продажу посівів соняшника та пшениці, за якими проводились взаємозаліки однорідних зустрічних вимог. Проте, відповідно до вимог чинного законодавства, училищу забороняється проведення розрахунків із бюджетом у негрошовій формі, у тому числі шляхом взаємозаліку, за винятком випадків, передбачених законом про Державний бюджет України.

РОЗБЕРЕМО ОДИН ІЗ ВИПАДКІВ ТАКОГО ПОРУШЕННЯ

Спочатку училище укладає договори з підрядником, і підрядник на землях училища обробляє ґрунт, сіє та обробляє соняшник та пшеницю, збирає та перевозить урожай. Всього за виконані роботи училище має заплатити 885 тис грн. Далі підрядник купує в училища вже вирощені посіви і має віддати за них аналогічну суму — 885 тис грн.

Виходить абсурд. Це розуміють і училище, і підрядник, тому ганяти гроші з рахунку на рахунок не поспішають. Щоправда, підрядник зрештою переказує училищу трохи коштів «на чай». Фактично, підрядник самостійно засіває землю, проводить всі необхідні обробки і збирає урожай майже безкоштовно. За такою схемою навчальний заклад та підрядник

співпрацювали чотири роки і за цей час училище недоотримало 9,6 млн грн доходу від продажу посівів, оскільки розрахунок із підрядником проводився шляхом проведення взаємозаліків однорідних зустрічних вимог.

Вигода від цієї обробки для училища сумнівна: і студенти не проходять на цій землі практику, і доходів не видно. А ось вказане підприємство кілька років було в плюсі: мало урожай за мінімальні витрати. То що ж це? Щедрість, безгосподарність чи продумана схема?

До речі, ПТУ № 36 не вперше втрапляє у скандал із земельно-го питання. У 2016 році Олександрійська місцева прокуратура виявила, що керівництво училища незаконно віддало в оренду 290 гектарів землі і звернулася до суду з вимогою визнати недійсним правочин оренди та зобов'язати орендаря повернути землі державі. Тоді керівник училища радісно повідомив місцеве інтернет-видання про те, що справа підлягатиме закриттю, оскільки судовий розгляд справи розпочнеться вже після завершення дії договору оренди.

НЕ ПРОВОДИЛИСЬ ЗАКУПІВЛІ НА ВИКОНАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ РОБІТ

Оскільки дії училища з земельними ділянками були незаконними, колишнє керівництво училища не хотіло «світити» цими маніпуляціями. Проте досить складно уник-

нути розголосу, коли вартість виконаних сільськогосподарських послуг сторонніми підприємствами щороку становила понад 2 млн грн. Згідно з Законом України «Про публічні закупівлі», замовники робіт повинні проводити відкриті торги, якщо очікувана вартість таких робіт дорівнює або перевищує 1,5 млн грн (з ПДВ). Та не всі замовники хочуть проводити процедури закупівель, особливо якщо вже мають визначеного виконавця робіт, із яким домовлено раніше. Або якщо знають, що в органів державного фінансового контролю виникнуть запитання до процедури. Тож ідуть на хитрість: ділять предмет закупівлі на частини щоб розбити вартість робіт на менші частини і таким чином уникнути відкритих торгів. Такий спосіб уникнення торгів є незаконним.

Так вчинило і колишнє керівництво училища: щоб уникнути проведення процедур закупівель, протягом 2018–2021 років між училищем та різними підприємствами уклалися окремі дрібні договори про надання сільськогосподарських послуг. Всього училищем укладено договорів на обробіток земельних ділянок без проведення процедур закупівель на загальну суму 7,9 млн грн, чим порушено чинне законодавство.

НЕ ЗНЯЛИ ГУРТОЖИ ТОК З ОБЛІКУ Й ЗАБУЛИ ПРО ЗЕРНО

У той час, як на землях училища хазяйнували сторонні суб'єкти, в самому навчальному

закладі були великі проблеми з внутрішнім контролем за фінансово-господарською діяльністю. Господарські операції несвоєчасно відображалися в бухгалтерському обліку, інвентаризації проводились неякісно, а річна інвентаризація у 2021 році не проводилась узагалі. Все це врешті призвело до недостачі необоротних активів і запасів та завищення в обліку вартості гуртожитку. Так, під час інвентаризації будівель та споруд ПТУ № 36, фахівці Управління виявили, що у п'ятиповерховому гуртожитку первісною вартістю 7,7 млн грн, який обліковується на балансі училища, уже декілька років знаходиться комунальне підприємство. Виявилось, що цей гуртожиток ще у 2015 році передали в комунальну власність територіальної громади Новгородківської селищної ради, проте будівля досі «висить» на обліку училища, що призвело до завищення в обліку вартості необоротних активів.

Крім того, під час інвентаризації встановлено, що у 2017 році ПТУ № 36 передало 77,2 тонн насіння соняшника вартістю 345,9 тис. грн на

складське зберігання до ТОВ «Долинський комбікормовий завод» (Зерновий склад). Завод у 2021 році збанкрутував, а училище не подало кредиторських вимог про повернення зерна і, відповідно, втратило його.

НЕ ПЕРЕГЛЯДАЛИ ЦІНУ НА ВОДУ

ПТУ № 36 має ліцензію на надання споживачам послуг із централізованого водопостачання та водовідведення. Та виявилось, що училище надавало такі послуги собі у збиток, адже кілька років тарифи на водопостачання ніхто не переглядав. А періодично змінювати вартість послуг було варто, адже мінімальна заробітна плата та вартість електроенергії систематично зростали. З часом доходи від водопостачання перестали покривати фактичні витрати на електроенергію для підйому води до водонапірної башти та подачі до споживачів, а також на заробітну плату для працівників, що обслуговують свердловину, водонапірну башту, водопровід тощо. В результаті протягом 2018–2021 років і I півріччя 2022 року навчальний заклад недоотримав коштів спеціального фонду на 341 тис. грн.

НАСЛІДКИ

За результатами ревізії до навчального закладу ініційовано застосування фінансових санкцій у вигляді зупинення операцій з бюджетними коштами, зменшення бюджетних асигнувань, попередження про нена-

лежне виконання бюджетного законодавства та направлено вимогу про повернення коштів, використаних не за цільовим призначенням. На осіб, винних у допущенні фінансових порушень, складено 3 протоколи про адміністративне правопорушення за ст.164-2 КУпАП та 1 протокол за ст.164-12 КУпАП.

Отже, перевірка роботи ПТУ № 36 м. Новгородка виявила серйозні проблеми та порушення. Вимагає перегляду не тільки використання земельних ділянок, а й ставлення до власного майна та фінансової дисципліни. Махінації з землями, призначеними для набуття учнями практичних навичок, підмочують репутацію навчального закладу. Варто пам'ятати, що левову частку нашої економіки будують саме фахівці професійно-технічної освіти. Завдяки робітничим професіям в Україні активно розвивається будівництво, розширюється агробізнес, не кажучи вже про сферу послуг. Це теж цеглинка у будівництві нашої держави. І на даному етапі саме від закладу освіти залежить, наскільки міцною буде ця цеглинка. Віримо, що якісні зміни в управлінні навчальним закладом покращать ситуацію і сприятимуть вихованню кваліфікованих спеціалістів.

Король Вікторія,
заступник начальника
Управління — начальник
відділу контролю
у галузі освіти, науки,
спорту та інформації

УРЯДОВИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПОРЯДКУ ПРОВЕДЕННЯ ПЕРВИННОЇ ОЦІНКИ СТАНУ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ АКТИВ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (ACQUIS EC)

Четвертого березня 2023 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 року № 189 «Про затвердження Порядку проведення первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (acquis EC)», якою визначено процедуру та вимоги щодо проведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та державними органами первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (acquis EC) для проведення комплексного порівняльного аналізу законодавства України відповідно до права Європейського Союзу (acquis EC) і виявлення невідповідностей, які необхідно усунути до початку та в рамках переговорного процесу щодо вступу України до Європейського Союзу.

Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади доручено провести до 30 червня 2023 року первинну оцінку стану імплементації актів права Європейського Союзу (acquis EC) відповідно до Порядку, затвердженого цією постановою та подати до 30 серпня 2023 року Кабінетові Міністрів України звіт разом з пропозиціями щодо приведення галузевого законодавства України у відповідність з правом Європейського Союзу (acquis EC).

Вице-прем'єр-міністру з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України доручено забезпечити координацію діяльності міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, відповідальних за імплементацію актів права Європейського Союзу (acquis EC), з проведення первинної оцінки, а також розроблення у тижневий строк електронної таблиці проведення первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (acquis EC).

Проведення первинної оцінки стану імплементації актів права Європейського Союзу (acquis EC) передбачає:

1) підготовчий етап, на якому:

Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України (далі — Урядовий офіс):

- готує та надсилає головним виконавцям переговорного розділу та головним виконавцям, визначеним відповідальними за сфери, переліки актів права Європейського Союзу (acquis EC) у відповідних сферах відповідно до переговорних розділів;
- розробляє та надсилає головним виконавцям переговорного розділу та головним виконавцям, визначеним відповідальними за сфери, електронну таблицю та методичку роботи з нею;

1. головні виконавці переговорного розділу та головні виконавці, визначені відповідальними за сфери:

- опрацьовують перелік актів права Європейського Союзу (acquis EC) відповідно до переговорних розділів;
- визначають структурний підрозділ, відповідальний за забезпечення організації проведення первинної оцінки;
- визначають відповідно до компетенції структурні підрозділи, відповідальні за роботу з кожним актом права Європейського Союзу (acquis EC), зокрема за підготовку таблиці відповідності законодавства України акту права Європейського Союзу (acquis EC) згідно з додатком 1;

2) практичний етап, на якому:

- головні виконавці переговорного розділу та головні виконавці, визначені відповідальними за сфери:
- проводять постатейний аналіз відповідності законодавства України відповідному акту права Європейського Союзу (acquis EC) та готують таблицю відповідності;

- у разі виявлення за результатами постатейного аналізу невідповідності законодавства України положенням акта права Європейського Союзу (acquis ЄС) визначають заходи, які необхідно вжити для імплементації актів права Європейського Союзу (acquis ЄС) (розроблення необхідних проектів нормативно-правових актів), кінцеві строки та етапи здійснення кожного заходу та його співвиконавців;
- результати проведення первинної оцінки та інформацію про стан імплементації кожного акта права Європейського Союзу (acquis ЄС) до законодавства України відображають в електронній таблиці;
Координацію дій із заповнення головними виконавцями переговорного розділу електронної таблиці здійснює Урядовий офіс.

**ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН
ДО ПОРЯДКУ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ,
ПЕРЕДБАЧЕНИХ У ДЕРЖАВНОМУ БЮДЖЕТІ
ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ
З ПРИВАТИЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА**

Другого березня 2023 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 року № 171, якою внесено зміни до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з приватизації державного майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2011 року № 258.

Внесеними змінами передбачено, що за рахунок бюджетних коштів здійснюється оплата послуг, що надаються особами та організаціями, залученими до робіт з виготовлення технічної документації на об'єкт, проведення інвентаризації.

Також визначено, що за рахунок бюджетних коштів здійснюється оплата послуг з проведення державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

З видатків за рахунок бюджетних коштів включено витрати, пов'язані з виданням та розповсюдженням офіційних друкованих видань Фонду державного майна.

У новій редакції викладено норму, якою передбачено, що оплата послуг радника, пов'язаних з підготовкою до приватизації об'єктів великої приватизації, за якими Кабінетом Міністрів України прийнято рішення про визначення радника до набрання чинності Законом України від 28 липня 2022 року № 2468-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння процесам релокації підприємств в умовах воєнного стану та економічного відновлення держави», здійснюється у порядку, що діяв до набрання чинності таким Законом.

**ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ЗМІН ДО ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЗАПИСІВ У БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ**

Дев'ятого березня 2023 року був опублікований в «Офіційному віснику України» та набрав чинності наказ Міністерства фінансів України від 28 грудня 2022 року № 467, яким внесено зміни до Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 року № 88.

Прийнятими змінами, зокрема, визначені терміни:

- первинні документи — це документи, створені у паперовій або в електронній формі, які містять відомості про господарські операції;
- реєстри бухгалтерського обліку (облікові реєстри) — це носії інформації, складені у паперовій або в електронній формі, призначені для хронологічного, систематичного або комбінованого накопичення, групування та узагальнення інформації з первинних документів, що прийняті до обліку. Реєстри бухгалтерського обліку (облікові реєстри) можуть бути у вигляді відомостей, ордерів, книг, журналів тощо.
Доповнено положенням, яке передбачає, що первинні документи, створені автоматично в електронній формі програмним забезпеченням інформаційно-комунікаційної системи, застосовуються у бухгалтерському обліку за умови наявності накладеного електронного підпису чи печатки з дотриманням вимог законодав-

ства про електронні документи та електронний документообіг.

У разі складання та зберігання первинних документів і реєстрів бухгалтерського обліку з використанням електронних засобів оброблення інформації підприємство зобов'язане за свій рахунок виготовити їх копії на паперових носіях на вимогу інших учасників господарських операцій, а також правоохоронних органів та відповідних органів у межах їх повноважень, передбачених законами.

Копії первинних документів та реєстрів бухгалтерського обліку можуть бути вилучені у підприємства лише за рішенням відповідних органів, прийнятим у межах їх повноважень, передбачених законами. Обов'язковим є складання реєстру документів, що вилучаються у порядку, встановленому законодавством.

Вилучення оригіналів таких документів та реєстрів забороняється, крім випадків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством.

Також у новій редакції викладено главу 4 «Виправлення помилок у первинних документах та реєстрах бухгалтерського обліку», зокрема, у частині виправлення помилок у паперових та електронних первинних документах і реєстрах бухгалтерського обліку, а також уточнено, що виправлення вносяться до первинних документів та реєстрів бухобліку в тому звітному періоді, в якому виявлені помилки.

ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПРОГРАМИ НА 2023—2025 РОКИ

Кабінет Міністрів України постановою від 4 березня 2023 року № 220 затвердив Державну антикорупційну програму на 2023—2025 роки.

Метою Програми є досягнення значного прогресу в запобіганні та протидії корупції, забезпечення злагодженості та системності антикорупційної діяльності всіх державних органів та органів місцевого самоврядування, а також належного процесу післявоєнного відновлення України.

Виконання Програми сприятиме подальшій роботі щодо набуття Україною членства в ЄС,

Північноатлантичному Альянсі (НАТО), Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР).

Міністерствам, іншим центральним і місцевим органам виконавчої влади, державним підприємствам, установам і організаціям доручено забезпечити виконання Програми в межах видатків, передбачених у державному та місцевих бюджетах на відповідний рік, а також за рахунок інших джерел, не заборонених законом, а також подавати Національному агентству з питань запобігання корупції (НАЗК) щороку до 15 лютого і 15 липня інформацію про стан виконання заходів, передбачених державною антикорупційною програмою.

ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПОРЯДКУ ПРОВЕДЕННЯ СЛУЖБОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2023 року № 246 внесено зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 13 червня 2000 року № 950 «Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей Закону України «Про запобігання корупції» прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування», та викладено в новій редакції Порядок проведення службового розслідування.

Зазначений Порядок визначає процедуру проведення службового розслідування стосовно осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції».

Встановлено, що службове розслідування може бути проведено в разі:

- невиконання або неналежного виконання особою, уповноваженою на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, чи особою, яка для цілей Закону прирівнюється до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, службових обов'язків, перевищення своїх повноважень, а також недодержання вимог законодавства;

- внесення подання спеціально уповноваженого суб'єкта у сфері протидії корупції або припису Національного агентства з питань запобігання корупції (далі — Національне агентство) з метою виявлення причин та умов, що сприяли вчиненню корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи невиконанню вимог Закону в інший спосіб;
- вимоги особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, чи особи, яка для цілей Закону прирівнюється до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, щодо зняття безпідставних, на її думку, звинувачень або підозри.

За анонімними повідомленнями, заявами та скаргами службове розслідування не проводиться, крім випадків, коли анонімне повідомлення стосується порушення вимог Закону та наведена в ньому інформація стосується конкретної особи, містить фактичні дані, які можуть бути перевірені.

Рішення про проведення службового розслідування приймає орган (посадова особа) (далі — суб'єкт призначення), якому (якій) відповідно до законодавства надано повноваження призначати на посаду та звільняти з посади особу, стосовно якої пропонується проведення службового розслідування, або керівник органу, підприємства, установи, організації, в якому (яких) виявлено порушення.

Період проведення службового розслідування не охоплює час тимчасової втрати працездатності особою, стосовно якої проводиться службове розслідування, час її перебування у відпустці або службовому відрядженні чи відсутності з інших поважних причин, час отримання інформації, що стосується предмета службового розслідування, від установ, підприємств, організацій іноземних держав, а також час ознайомлення такої особи з актом службового розслідування.

До проведення службового розслідування можуть залучатися науковці, експерти, працівники органів державної влади, органів міс-

цевого самоврядування, підприємств, установ та організацій (за погодженням із їх керівниками).

Службове розслідування проводиться із відстороненням особи, стосовно якої проводиться службове розслідування, від здійснення повноважень на посаді або без такого відсторонення. Рішення про відсторонення приймає відповідно суб'єкт призначення або керівник органу.

За результатами службового розслідування комісія з проведення службового розслідування складає акт, у якому зазначаються:

- факти, які стали підставою для проведення службового розслідування, прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), найменування посади, строк перебування на займаній посаді особи, стосовно якої проведено службове розслідування (якщо службове розслідування проводилося стосовно особи);
- заяви, клопотання, пояснення щодо предмета службового розслідування;
- висновки службового розслідування, обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність, причини та умови, що призвели до порушення, заходи, вжиті або запропоновані до його усунення, чи обставини, що знімають з особи, стосовно якої проведено службове розслідування, безпідставні звинувачення або підозру;
- обґрунтовані пропозиції про усунення виявлених порушень та притягнення (за наявності підстав) винних осіб до відповідальності згідно із законом.

У разі наявності обґрунтованих пропозицій про притягнення особи, стосовно якої проведено службове розслідування, до відповідальності комісія з проведення службового розслідування пропонує вид дисциплінарного стягнення, передбаченого законом.

Акт службового розслідування підписує голова, інші члени комісії з проведення службового розслідування, і він подається на розгляд суб'єкту призначення або керівнику органу в одному примірнику.

Перед поданням на розгляд суб'єкту призначення або керівнику органу з актом службового

розслідування ознайомлюється особа, стосовно якої проведено службове розслідування.

Особа, стосовно якої проведено службове розслідування, повинна бути належним чином (зокрема шляхом використання засобів мобільного зв'язку, електронної пошти або інших технічних засобів електронних комунікацій за наявними в особовій справі контактами) повідомлена про дату, час і місце ознайомлення з актом службового розслідування не пізніше ніж за день до ознайомлення із зазначеним актом.

У разі відсутності під час підписання акта службового розслідування члена комісії з проведення службового розслідування причина його відсутності зазначається в акті.

Рішення за результатами службового розслідування може бути оскаржено згідно із законодавством.

**ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПОРЯДКУ
СПРЯМУВАННЯ КОШТІВ НА ПІДГОТОВКУ
ПРОЕКТІВ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО
ПАРТНЕРСТВА ТА ВИКОНАННЯ
ДОВГОСТРОКОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ
У РАМКАХ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО
ПАРТНЕРСТВА ЩОДО ОБ'ЄКТІВ
ДЕРЖАВНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Шістнадцятого березня 2023 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2023 року № 222, якою затверджено Порядок спрямування коштів на підготовку проектів державно-приватного партнерства та виконання довгострокових зобов'язань у рамках державно-приватного партнерства щодо об'єктів державної власності.

Зазначений Порядок визначає механізм спрямування бюджетних коштів спеціального фонду державного бюджету на підготовку проектів, що здійснюються на умовах державно-приватного партнерства, у тому числі концесії, та виконання довгострокових зобов'язань у рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесії, щодо об'єктів державної власності, крім довгострокових зобов'язань, відповідно до яких державний партнер пови-

нен здійснити на користь приватного партнера плату за експлуатаційну готовність автомобільної дороги загального користування та інші виплати у порядку та на умовах, передбачених договором, укладеним у рамках державно-приватного партнерства, у тому числі концесійним договором, щодо будівництва та подальшої експлуатації автомобільної дороги.

Встановлено, що бюджетні кошти, джерелами яких є надходження, визначені пунктом 66 частини третьої статті 29 Бюджетного кодексу України (концесійні платежі), спрямовуються на:

1) виконання довгострокових зобов'язань розпорядників бюджетних коштів, які є державними партнерами, що зареєстровані в Реєстрі довгострокових зобов'язань у рамках державно-приватного партнерства та відповідно до яких прийнято рішення Кабінету Міністрів України про надання державної підтримки для здійснення державно-приватного партнерства;

2) підготовку проектів державно-приватного партнерства відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з посилення інституційної спроможності для підготовки проектів державно-приватного партнерства, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 травня 2019 року № 407, а саме на:

- оплату послуг радників;
- оплату послуг з розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки державної або комунальної власності та іншої документації із землеустрою, яка відповідно до законодавства є необхідною для надання земельної ділянки у користування, виконання робіт з розроблення (виготовлення) землепорядної документації та її експертизи.

Бюджетні кошти, джерелами яких є надходження, визначені пунктом 67 частини третьої статті 29 Бюджетного кодексу України (реєстраційний внесок), спрямовуються на покриття витрат, пов'язаних з організацією та проведенням концесійного конкурсу, а також із залученням до роботи конкурсної комісії незалежних експертів.

Первинною профспівковою організацією Державної аудиторської служби України зареєстровано благодійний фонд, який створено задля допомоги Збройним Силам України, територіальній обороні, працівникам Держаудитслужби, які мобілізовані

Просимо долучатися до збору коштів задля підтримки і допомоги нашим захисникам!

БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ

"БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД" ПідКонтролем"

СКАНУЙТЕ QR-КОД ТА ДОЛУЧАЙТЕСЯ
ДО ЗБОРУ КОШТІВ

Ми сильні, бо разом!

